ԽԱ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5627 — ՅՈՒԼԻՍ 26/8 ՕԳՈՍՏՈՍ 1904 — ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ — 25 ՃԷՄԱԶԻՒԼ ԷՎՎԷԼ 1322 — ԽԱ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5627

درعلیه‌ده غلطه‌ده آرەوەلق غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

Նամակ կամ ինչ որ է զրկուելիք պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Քարաքէօյ փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK"
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ. ԳՐԱԿԱՆ եւ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 ղրշ.
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆր.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով:
Ցեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի Խմբագրատան:

20 ՓԱՐԱ 20

ԻԶՄԻՐԵԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

ԱՌԱՋՆՈՐԴԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆԸ

ԻԶՄԻՐ, 21 Յուլիս

Տեղւոյս Գաւառական Ժողովի առաջին շրջանին երրորդ նիստը տեղի ունեցաւ այսօր իրիկուան դէմ ժամը 11ին, նախագահութեամբ Տ. Դանիէլ Ծ. վրդ.ի եւ ատենապետութեամբ Ղուկաս էֆ. Եսայեանի: Ներկայ էին 4 քահանայ ու 21 աշխարհական անդամներ որոնք են՝ Տ. Գաբրիէլ, Տ. Մկրտիչ, Տ. Յակոբ, Տ. Ղեւոնդ քահանաները, եւ Տեարք՝ Ղուկաս Եսայեան, Զարեհ Թագթագեան, Վահան Պարտիզպանեան, Յարութիւն Հարունեան, Խաչով Եփրեմ, Յակոբ Հարենց, Յարութիւն Իփլիքճեան, Երուանդ Խարասան, Կարապետ Աղնուարեան, Արտաշէս Պերկամալեան, Միհրան Ղազարեան, Ստեփան Գէորգեան, Յակոբ Վարժէմէջեան, Կարապետ Պալապանեան, Խաչատուր Զաքրեան, Միսաք Մօրուքեան, Մեսրոպ Սիմոնեան, Մանուկ Գալփաքճեան, Թովմաս Թաշճեան, Ստեփան Կ. Թոքաթլեան: Առաջնորդական ընտրութենէն յետոյ հասաւ նաեւ Տէր Յակոբ Միքայէլեան:

Նախորդ նիստի ատենագրութիւնը կարդացուելէ յետոյ ատենապետ էֆ. ատեանը բանալով անցաւ օրակարգի խնդիրներուն որոնք էին. Ա. Օրէնսդրութեան կանոնակ: Բ. Խնդիր առաջն. ընտրութեան: Սրբազան Պատրիարք հօր Գաւառական Ժողովի հաստատման Օրէնսդրութեան կանոնակի ընթերցումը յոտնկայս ունկնդրուելէ յետոյ Ժողովը անցաւ Բ. խնդրոյն:

Խնդիր եղաւ նախ առաջնորդական ընտրութիւնը յառաջիկային յետաձգել. այս առթիւ կարծիքներ փոխանակուելէ յետոյ ձեռամբարձ քուէներու առաւել մեծամասնութեամբ որոշուեցաւ անմիջապէս կատարել առաջնորդական ընտրութիւնը:

Ատենապետ էֆ. կարծեաց փոխանակութեան համար 10 վայրկեանի չափ դադար տալէ ետք, Ժողովին անդամները վերստին ի նիստ հրաւիրուեցան. ընտրելին մէկ հատ էր միայն, այն է Տ. Եղիշէ եպիսկոպոս Դուրեան: Գաղտնի քուէները յանձնուեցան Նախագահ հայր սուրբին, որ սկսաւ քուէները կարդալ Դուրեան Սրբազանով եւ վերջացուց դարձեալ Դուրեան Սրբազանով. ուրիշ անուն հատ մը իսկ չկար:

Միաձայնութիւնը կատարեալ եղաւ եւ ամենուն քուէները կեդրոնացան Արմաշի Սրբազան վերատեսչին անուան վրայ, ինչպէս երէկ հեռագրեցի արդէն:

Վերջին պահուն իմացանք թէ Դուրեան Սրբազան Ս. Զատիկէն յետոյ պիտի կրնայ Իզմիր գալ, մէկ քանի սարկաւագներու ձեռնադրութեան պատճառաւ: Այս պատասխանը ընտրութենէն յետոյ շատ դժուար է Իզմիրցիներու համար մինչեւ Զատիկ սպասելը եւ ձեռնադրութեան խնդիրը պատճառ մը չէ որ Սրբազանը չփութացնէ իր գալուստը, մանաւանդ պատճառ մը չկայ, կարծեմ, այդ ձեռնադրութիւնը նոյն իսկ Իզմիրի մէջ չկատարելու, որով Իզմիրցիներս ալ նմանօրինակ կրօնական հանդէս մը կը վայելենք: Անշուշտ Ս. Պատրիարք Հայրը պիտի ջանայ մեր փափաքին օր առաջ գոհացում տալու, կարելի եղածին չափ շուտով կատարելով օրինական ամէն ձեւակերպութիւն:

Մենք կը փափաքինք որ Դուրեան Սրբազան առ առաւելն մինչեւ յառաջիկայ դպրոցական տարեշրջանին, այն է սեպտեմբերի սկիզբները, Իզմիր գտնուի:

⁂ Տեղւոյս Ս. Ստեփաննոս եկեղեցւոյ նախկին երաժշտապետ Լեւոն էֆ. Չիլինկիրեան՝ որուն քաղաքէս հեռացումը ցաւ պատճառեց ջերմեռանդ Իզմիրցիներուն, այս պահուս կը գտնուի Պոլիս, երկար տարիներու խղճամիտ ու արդիւնաւոր պաշտօնավարութենէ մը յետոյ:

Ընդունուած ճշմարտութիւն մըն է թէ Չիլինկիրեան էֆ.ի բացակայութիւնը զգալի դարձած է մեր եկեղեցւոյն մէջ: Իր երաժշտական կարողութիւնը մեզի ծանօթ է եւ ուրախ եմ յայտարարելու թէ Արեւելք քանիցս ի վեր հանեց զայն եւ քառաձայնի ներդաշնակ երգեցողութեան պէտքը զգացուց մասնաւոր խմբակցականներով, վերջ տալու համար այն խառնաշփոթութեան ու «հոնէնտէճի»ութեան որ մեր Եկեղեցւոյն համար վայելուչ հանգամանք մը ունենալէ խիստ հեռու է:

Իղձս՝ թէ Պոլսոյ երաժշտապետները ջօրավիգ հանդիսանային իրեն՝ փոխանակ ջլատելու իր գործունէութիւնը, որպէս զի քառաձայն երգեցողութիւնը ընդհանրանար Պոլսոյ մէջ:

Ի լրոյ կ'իմանանք թէ Ղալաթիոյ եւ Մաքրիգիւղի Թաղական Խորհուրդները փափաք եւ տրամադրութիւն յայտներ են իրենց եկեղեցիներու դպրապետութիւնը յանձնելու Չիլինկիրեան էֆ.ի:

ԱՏՈՄ

ՕՏԱՐ ԷՋԵՐ

ՏԻՒՄԱ ՀՕՐ ԲԱՐԵՄՏՈՒԹԻՒՆԸ
ՈՒ
ՏԻՒՄԱ ՈՐԴԻԻ ԱՐՈՒԵՍՏԸ

Միշէլ Սալըս կը սահմանէ Տիւմա Հայրը, զոր մօտէն կը ճանչնար. «Բնութեան ուժերէն մէկն է ան:»

Ասո՛ր համար, թերեւս, հոգիի ա՛յնքան անուշ պայծառութիւն մը ու երեւակայութեան այնչափ շքեղ ճոխութիւն մը ունեցաւ: Ասոր համար թերեւս իր ռոմանթիքներուն հանդէպ անհման ներողամտութիւն մը ու յօժարութեան մէջ համեղմալ լիշըութիւն մը ցոյց տուաւ: Հակառակ՝ հասակին ու համբաւին, կաթոգին, աղայական, անմեղունակ բան մը կը բխէր իրմէ: Երբեմն սահեցութեամբ խմպուած իր խոշոր շուրթերը, յուշ՛ս չարաճճի, կ'երկնային համբոյրի համար, դէպի մարդկութեան ա՛յտոր:

Զարմ՛ք. կ'արհամարհէ այդ բանը, ուրիշին ալ արհամարհե՛լ տալով: Եւ, ա՛յդպէս, այս չնչին հոգին, զարմանաք՛ը ու ափսոսանքը՝ առաջնորդութիւն մը կը կատարէ:

Իր մարմինը, կարճ շրջազգեստի ձեւով (en cotillon court) բոլորիք նօթ, անձյան ու անդադար, Լէթէի բըլթըսկներուն գինեակը (petit vin) կըստայ կեանքի խճղճ մարտիկներուն: Ու մէկը իր վիշտը կը մոռնայ, միւսը իր տառապանքը, առ իր ծանր աշխատանքը կը մոռնայ, նա՛ ալ իր դառն աղէտը: Ամէն կողմէ հաւաքուած վշտացեալներ, հիւանդներ, տառապեալներ, լքուածներ, կիներ, պառաւներ, ծերունիներ, բոլոր դժբաղդները իրեն կ'ունկնդրեն, իրեն կը հետեւին, զարմանալի երախտիքով մը:

Իր հ գեղմակի ու անսպառ աւիւնին շնորհիւ, սիրտերը առասպելներով կը զինովցնէ ու հոգիները պատրանքներով կ'օրրէ, եւ... կը յաղթէ չարիքի գոյութեան:

Ինչ կ'ըսէք, բան մը չէ՞ ասի: Ամէնքն ալ չունի՞ն այն արտաքինապէս անգիտակից առաքելութիւնը, այն եղբայրական հառաջ գոյթումը, որ կը տարածուի այս մարդուն ուղեղէն անձանօթներու ամբոխին վրայ:

Ուրիշներ պիտի կրթեն այդ ամբոխները՝ ծանօթութիւն տալով իրենց ուժին ու գիտակցութեան, իրենց իրաւունքին վրայ: Բայց Հայր Տիւմա զիրենք կը սփոփէ, կը զուարճացնէ, կը զուարճացնէ: Իր լայն ներողը կ'օրրէ անոնց խշտեակները, պճլիկներու օրօցքին պէս:

Ու եթէ իր վէպերը ստեղծուի եղեր են, ապրին այդ եղերը, որոնք աչքերը կը փակեն այդքան փափկօրէն:

⁂

Արուեստին ինչպէս նաեւ կեանքին, —արուեստին այնչափ դժուար ու կեանքին այնչափ կարճ — գոյութեան երազանք մը տալ կ'ուզէր Տիւմա Որդին: Կը մտածէր թէ գրելու համար գրել, առանց լաւ գրելու նպատակի մը, ու ապրելու համար ապրիլ, առանց հաճելիօրէն ապրելու գիտումի մը, բաւական չէր առ. մանաւանդ գրելու եւ ապրելու առաջնքը չէր արժէր...:

Կեանքէն կը պահանջէր, որ ինքնիրեն լոյս տայ, ու փորձառութենէն կը հանէր դաս մը, ուրկէ կը ջանար նախ ինք օգտուիլ, ապա կեանք ձեւի վերածելով ուրիշը օգտուելու:

Այս իրապաշտը իր ժամանակակից վիպագիրներէն ու բանաստեղծներէն առաւել կը զատուէր, առաւել նաեւ զօրեղապէս կը շրջէր Թատերական օրէնք մը: Իրապաշտները կ'ուզէին անանձնական գործ մը ընել, ստորադասուիլ իրենց ենթականերէն ու ճշմարտութիւնը միայն աչքի առջեւ ունենալով, կարելի եղածին չափ քիչ բան դնել իրենցմէ՝ իրենց գործերուն մէջ: Տիւմա Որդի, ընդհակառակը, կը յայտարարէր թէ իր բոլոր թատերախաղերուն մէջ, ինք ներկայ էր ու գործօն: Անոնց մէջ կը մտնէր իր գաղափարները ցուցադրելու, պաշտպանելու, թելադրելու համար:

Այս բանը բնաւ չէր պահեր եւ, մինչեւ անգամ, կ'արհամարհէր այն անհամարձակ դաւաճանութիւնը, որոնցմով ուրիշ դատաւորներ, իրենց անհատական դատին մէջ, ինչպէս Պոմարշէ, կը զգուշանային անձամբ տեսարանին վրայ ելլելէ: Օլիվիէ տը Ժալէն, տը Ռիյեն, Լըպօնառ, ասոնք զինքը կը նկարագրեն, Տիւմա Որդին:

Այդ բանին մէջ, իրաւ որ, քաջասրտութեան ու համարձակութեան գործ մը կար, վասնզի մեծ ալ կար ռիսկը, թատրո՛նը, զերծ էակները անձնաւորելու: Հանդիսատեսներուն ներամփոփ ու գործօն կեանքի պատրանքը հոգեկերտելու արուեստն է ան: Այդ արդիւնքին հասնելու համար պէտք է դուրս ելլել իր անձէն, մոռնալ զինքը ու ստորադասել ենթական նիւթին:

Իր բնութեան արուեստին այս նորահակ պէտքերը չի հաշուեցնէր Տիւմա Որդի, իր անձին ու գործին միջեւ զանցուած թատերական շահաւն յօժար բաժանումով մը: Իր ներկայութեան քովէկը կը դնէր խարհեղ ու գործով միացած այդպէս էակներ, իրենց առանձին կեանքով, որուն վրայ միայն կը մտածէին:

Ինքը կ'ապրէր ու կ'ապրեցնէր: Անոր համար իր թատրոնը առաջ կը բերէ միակ ու անհման տպաւորութիւն մը:

Թարգմ. Մ. ԽՍՊԻՐԵԱՆ

ԹՂԹԱԿԻՑԻ ԽՕՍՔԵՐ

Դպրոցական հանդէսներ.—Նոր բժիշկ մը.—Նորութիւն մը.—Մահագոյժ:

ԱՐՄԱՇ, 14 Յուլիս

Նկարիս վրայ խառնիճաղանճօրէն խըռնուած դպրոցական յայտագրեր, հրաւիրագրեր, ժամանակացոյցեր եւ մաւաքի տոմսակներ, իրենց անկանոնութեանը մէջ կը յիշեցնեն ինծի թէ բան մը գրելու եմ անոնց վրայ, առնկ անցողակի ակնարկ մը՝ գէթ տարին անգամ մը: Ու կ'աշխատիմ մտածել, աչքերս գոցած անդրադառնալ անոնց վրայ, յիշողութենէս վերցնել աշխատելով գէթ ուրուագիծներ այս թղթին վրայ բերելու, եւ եթէ յիշողութիւնս մնայ գտնուի ու կարեւոր մասնաւորութիւններ կատարուին, հիմնակոյս կ'ըսեմ թէ նպատակաւոր չէ:

Յունիս 25ին թաղականաց բարձրագոյն վարժարանին հանդէսը կատարուեցաւ ժողովարանին մէջ: Քանի մը օր առաջ ալ քննութիւնները, որոնք յաջող էին: Հազար անգամ կրկնուած է թէ դըպրոց մը կատարելապէս կառավարելու գաղտնիքը՝ սա՛ թաղականները կրցած են ըմբռնել, հոդ չէ թէ իրենց առած կրթութիւնը առհմայն ըլլալէ բաւական հեռու ըլլայ. գէթ կանոնաւորութիւնը մեծերներէն գերագոյն դերը մը ունի:

Ժողովարանի պճնազարդումը կատարուած էր. Օսմանեան դրօշակին քովինը ամերիկեան դրօշը: Ամպիոնին մէջտեղը կար ընդարձակ կարգին մէջ նկարազարդ, հիանալիօրէն գեղազարդուած:

Կիներու ի՛նչ ցուցադրութիւն: Որչափ նոր դէմքեր՝ Ամերիկացիի տարազով: Մեր աղջիկներն ալ մտեր են անանց կերպին մը մէջ, որ չէր կրնար զատորոշել զիրենք ամերիկացի միս կամ միսիսներէ: Թիթեռնիկներու պէս կը թըրթռան, կ'ոստոստեն, կը շարժուին: Մանուկներ, կարգ մը նորահաս վարժապետներ ի՛նչ անոնց կը ֆլիրթն առնելու հետ: Մո՛րք, մեր ատեն առանց սիրային յանդգնութիւններ որդիդուած էին...:

Վեց հատ պարաններ պարսուած ու մատչէ կապուած վկայագրերը առին Մր. Փէրրիի ձեռքէն: Տեղւոյս ամերիկեան հիւպատոսը զուարթ բանախօսութիւն մը ըրաւ, ու մասնաւոր հրաւէրով խօսք առաւ Առաջն. փոխանորդ Սահակ վարդապետ Օտապաշեան ու գեղարիկ խրատական մը կարդաց: Դասընկեր երգեր իրենց օրօրական անուշութիւնով նոր հմայք մը կուտային հանդէսին:

Ըսին ինծի թէ, շաբաթ մը առաջ ալ, աղջկանց բարձրագոյն վարժարանի հանդէսը կատարուեր է: Ընթացաւարտներ չեն ունեցեր, քանի որ դպրոցը բարձրացուցեր են. բայց վեց հատ նախորդ տարուան շրջանաւարտուհիներ մանկավարժական վկայագիր են առեր: Ասիկա գովելի ձեռնարկ մըն է:

⁂ Յունիս 27-30, գիշեր ու ցերեկ, թաղաքական ուսանողական ժողովները կատարուեցան: Ինչչափ ծափահարելի ձեռնարկ մըն է աս: Ամէն կողմէ հրաւէրով բերուած վարժապետներ, քարոզիչներ հրաւիրուեցան, որպէս զի ամէն մէկը իր անձնական փորձառութիւնը պարզէ իր առանձնած ճիւղին ուսուցումին վրայ ու դիտողութիւններ ըլլան: Կը շնորհաւորենք Մր. Փերրիի այս ձեռնարկը, որուն օգուտը կը ճանչնանք: Նորութիւն ըլլալով, տիկին մըն ալ, պարզեց իր գաղափարը «Կիրակի դասերուն վրայ», շատ գեղեցիկ հայերէնով մը:

⁂ Կիրակի յուլիս 4ին աղջ. որբանոցի հանդէսը կատարուեցաւ Մայր եկեղեցիի մէջ: Խնամակալութիւնը շատ լաւ ընդունելութիւն մը ըրաւ հանդիսականներուն: Ներկաներուն մէջ նշանակելու արժանի է Առաքել էֆ. Գարիկեանը, որ ամենէն անձնուէրն է որբանոցի համար, ու կրնամ ըսել սիւնը, իսկ Նարեբեն Ա. էֆ. Մսըրեան, որ ժպիտ մը որբերուն վրայ, հիւրասիրութեան մարմնացումն էր:

Ընթացաւարտ չունէր: Տեսուչ դասատուն, Միհրան էֆ. Խալիբեան, գեղեցիկ, հակիրճ բայց կուռ տեղեկագիր մըն էր գրեր, որ ախորժանքով մտիկ ըրինք: Տղոց զգեստը այնչափ աղուոր ընտրած չէին, կամ. աղէկ չէին կրցեր սարքել. թէեւ նիւթին մեծ մասն ալ մատչելի չէլար իրենց:

Տեղեկագրէն հասկցանք թէ որբանոցը Ս. Սարգիսէն հանելու համար մեծ խընդիրներ ելած են թաղեցիներու կողմէ, առարկելով թէ թաղին դպրոցը ատոր համար նեղուցի մը մէջ կը գտնուի եւ ուստի նոյն իսկ Պատրիարքարան ալ գրեր են թէ որբանոցը եթէ չվերցուի՝ իրենք ալ Սսոյ կաթողիկոսին իրաւասութիւնը պիտի խնդրեն:

Կարծեմ, դպրոցին շէնքը նոյնքան աւելի թաղեցիներուն, հակառակ մոռնալու այս պայքարը կը մղեն Խնամակալութեան հետ, ինչ որ պատուաբեր չէ իրենց համար: Շատ աղէկ կ'ընէ Խնամակալութիւնը, եթէ առանց սեղի չտայ կամ վանքը փոխադրէ որբանոցը եւ կամ մասնաւոր հանգամանակութիւնով մը իր անձնական շէնքը ունենայ, ինչ որ կը խորհուէր նախապէս:

⁂ Ազգ. Արամեան երկսեռ վարժարանի ամավերջի քննութիւնները կատարուեցան յուլիս 1-7, բաւական հանդիսաւորութիւնով: Դասերը բաւական աղէկ էին:

Մանկապարտէզի ու ձեռագործութեան եւ ձեռարուեստի հանդէսը՝ յուլիս 10ին կատարուեցաւ. առաւօտ, արթնցածիս պէս քայլերս դպրոցին կ'ուղղեմ, օր մը առաջ տրուած ժամադրութիւնս յարգելու համար: Հ.Ն. Ուսումնական Խորհուրդի ատենապետ բարեկամս ինծի կը սպասէ: Գլուխներս գալիքը միասը բերելով, ըրածիս ու սրտանց բարեկամս կ'առաջնորդէ որ հաւնիս ընենք: Բարեկամիս առաջարկը աղէ՛կ որ ընդունէր էր: Հաճելի աչքերս ամէն նորս խառնած փոխանորդ հայրը կ'առաջարկէ որ շատ չյամենըտիմ իր քովէն: Կ'ուզէի մերժել:

Սրահը նրբանկատ ձեռագործներով, գեղեցիկ նկարներով զարդարուած էր: Հայր Սուրբին ճաշակին նրբութիւնը, դասաւորման կատարելութիւնը աւելի հմայք մը տուած էին այդ արուեստագիտօրէն նրբանկատ չորերու կարտօններուն: Հանա՛, թուղթ չերտի մը վրայ, բարձրէն ունի թելերու ճաշակաւոր օղակաւորումէն հիւսուած արուեստական գեղարիկ գիրերով «Բաւակա՞նդ չոր եւոր» մը կը փայլէր: Հանա՛, ծաղկազարդուած սիրտ մը, ալպօմ մը, որուն մէջ թերեւս պիտի ագուցուէր սիրուած էակ մը, եթէ մէկ քանի օր յետոյ կատարուելիք վիճակահանութիւնը իր արժէքը մէկ ծանօթիս վիճակեցնէ զինքը: Դրասեղանի ծածկոցներ, եւ այլն մէկը մէկէն գեղեցիկ:

Ժամը 3ին կէսը հանդէսը Հայր Սուրբին նախագահութեամբ: Տեղը շատ նեղ եկաւ: Երկսեռ բազմութիւն մը կար որ հրելով, հրմշտկելով ներս կը խուժէր: Հրաւիրագրեր կարծեցածէն աւելի մարդիկ են ներս անցուցեր: Շա՛տ մը անկանոնութիւն՝ բազմութեան մէջ եւ նո՛յնչափ կանոնաւորութիւն մանկապարտէզի մէջ: Պճըլիկները անո՛ւշ աղւոր էին պատուհանով իրենց դերերը որ, ամենուն ալ ծափահարութեան արժանացան:

Ժամը 5 ու կէսին, Սահակ վրդ. բեմ ելաւ ու գեղեցիկ բանախօսութիւն մը ըրաւ:

Կ'առաջարկեմ որ էրէկմօրդիկ մեկնին, քանի որ հանդէսէն միացած մասը դուռ կնքելուն է: Կիներու ի՛նչ խռնուելուն: Հայու կիներն՝ ալլըլալ հագուածքնեբով «Սա ինչին կերկը ինչու աթոռի վրայ է նստեր:» Դիտած եմ կիներ իրար մեծարելու մէջ է՛ն ետ մնացածներն են առէն տեղ: Իրարու երեսք կարեւորութիւն չեն տար. ու է՛ն առաջինը, իր տեղը չի տար իր քով տեղը վրայ միացած ա եւ է արժանի՛ տիկինի: Տեղ խլելու համար մեզ կը կոխոտէին. հանդէսը ժամը 6 ու կէսին սկսաւ եւ տեւեց մինչեւ 10ը: 11 ընթացաւարտներ ունեցանք, որոնք, մեր աչքին առջեւ, ձեւեցին, կարեցին, հագցուցին ու ծափահարուեցան: Բանկըները, տիկին Թապաթ (Մինքլէրի Անատոլիէ գործակալին տիկինը), տիկին Շարթիէ (երկրաչափ Գ. Շարթիէի տիկինը), եւ օրիորդները, տիկին Օլիմբօ ու տիկին Մ. Գամէչեան շատ հաւնեցան ու առաւ քացրեցին թէ ալ մանի են վարպետ անուանուելու: Շնորհաւորութեան ու ջերմ շնորհակալութեան արժանի է՝ նախ կարի ու ձեւի դասատուն՝ Տիկին Մարեամ Մարկոսեան. ապա՝ Ուսումն. Խորհուրդը եւ Կալուածոց Հոգաբարձութիւնը: Այս վերջինին մէջ շատ նշանակելի դէմքեր են որդէն Հաճի Խաչատուր էֆ. Աճէմեան, Նշան էֆ. Թասոեան ու Կարապետ էֆ. Գափճեան, իսկ Ուսումն. Խորհուրդ ըսելով, մենք կը հասկնանք Մանուկ էֆ. Աննուբեան ու միւս երեք կարող, յարգելի անդամները:

⁂ Ամիս մը առաջ Սըվազ հասաւ շատոնց սպասուած տօքթ. Գլարք, ամերիկացի յարգելի ու համակրելի բժիշկ մը: Հիւանդանոց մը բանալու միտք ունի:

⁂ Շաբաթներ առաջ ցաւալի կորուստ մը ունեցանք: Տեղւոյս սիրուած ազգայիններէն, Ուսումնական Խորհուրդին ատենապետ եւ դեղագործ Արմենակ էֆ. Թարգումեանի կինը, պարկեշտ ու զարգացած կին մը, հոգին յանձնեց: Մեծ շքով կատարուեցաւ թաղման հանդէսը: Ծաղկեպսակ մը, դպրոցին կողմէ, ու ցաւակցականներ Մամիկոնեան եպիսկոպոսէ ու Աճէմեան էֆ.էն:

Կ. Ա. ՓԱՐՍԱՄԵԱՆ

Արտաքին Լուրեր

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԵՒ ՃԱՊՈՆԻ ՄԻՋԵՒ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Քուրոփաթքին եւ Սախարով զօրավարներուն հեռագիրները.— Չինուորական գործողութիւններ.— Ճակատամարտներ:

Բարիզ, 3 օգոստոս.— Քուրոփաթքին եւ Սախարով զօրավարներէն ղրկուած երկու հեռագիրներ ապացուց կ'ամփոփեն օգոստոս 1ի կացութիւնը.— Արեւելեան զօրախումբը որ, ինչպէս յայտնի է, պաշտօն ունի պաշտպանել Ռուսներուն պաշտպանողական դիրքերը Լանկ-Հօ գետին անդին կողմը, ճակատամարտ պիտի մղէր թէ՝ Թա-Ուանի առջեւ եւ թէ Սայ-Մա-Ցի ճամբուն վրայ, Լիաօ-Եանկի մէջ Ու-Զաւ-Լինկի լեռնանցքները: Այդ վերջին կէտին առջեւ Քուրոփաթքին զօրավարը այնպէս կը կարծէր թէ Քուրոքի զօրավարը կեդրոնացուցած է իր բոլոր ույժերը որոնք առաջ տեղաւորուեր էին Սիաօ-Սիր եւ Պէնսիխու կողմերը: Թա-Ուանի դիրքին մէջ (կամ Եան-Ցէ-Լինկի) զինուորները քաշուած էին պաշտպանութեան գիծին փոքր առաւելութիւններէն մէկին մէջ, ուր կը պատրաստուէին դիմադրել իրենցմէ աւելի զօրաւոր թշնամիի մը: Վերջացեալ հեռագիրներուն կողմէ տրուած տեղեկութիւնները կը վերաբերին յուլիս 30ին, 31ին եւ օգոստոս 1ի առաւօտ հարաւային ճակատին վրայ կատարուած ճակատամարտներու իրադարձութեանց: Այդ կողմէ Ճափոններուն ջանքերը դէպի բուն իսկ Սի-Մու-Զէն կուղղուեցան, վասնզի այդ տեղը Զա-Հօ գետակէն անդին է եւ

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (7)

ԲԻՒԷՐ ՄԱԷԼ

ՆՕՏԱՐԻՆ ԴՂԵԱԿԸ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԽՈՒՍԱՓՈՂ ՍԷՐԸ

Ա.

ԶՈՀՆ ՈՒ ԴԱՀԻՃԸ

Այն պահուն երբ Իվօն ետին կը դառնար, Հանրի տեսաւ մարզարանի ցանկերներու հասնիլը անոր ամփոփ աչքերէն վար. իրեն այնպէս թուած էր որ մանկամարդ աղջկան նայուածքը, պարտուած, անհուն մտածում մը կը ցոլացնէր:

Ինչո՞ւ համար հոս եկած էր Իվօն: Այդ վստահաբեկ հոգին միթէ չէ՞ր կրցած վէճի ենթադրել ու անհուն փորձանքի թեան մը ենթակայ, փրկութեան գաղափարով չէր տոգորուած: Կիւյսի դողաց իր ամբողջ մարմնով: Իրաւունք դժբախտ ըլլալու էր ան, քանի որ անդունդին առնելի ձգողութեան ենթակայ, մեռնիլ կը փափաքէր: Իր վախը այնքան սաստիկ էր որ Հանրի քիչ մնաց դուրս ցատկէր իր թաքստոցէն Իվօնի վրայ խոյանար եւ իր թեւերուն մէջ առնէր զայն, յուսահատութեան աղիտաբեր թելադրութիւններէն ազատելու համար:

Բայց ո՞րքան ալ արագ ըլլար իր օգնութիւնը, չպիտի կրնար ատենին հասնիլ՝ Իվօնը ազատելու համար, եթէ ան իրապէս ուզէր մեռնիլ:

Անդունդը հոս էր իր ոտքերուն տակ, ուսնեան մէթր ուղղահայեաց բարձրութեամբ: Մէկ քայլ առնել կը բաւէր, հոն իյնալու համար: Այդ միջոցին ծովը կը բարձրանար: Կէս ժամ յետոյ ալիքները իրենց թափանցիկ պատանքով պիտի ծածկէին յուսահատ աղջկան ջախջախուած դիակը:

Բայց ո՛չ: Գլխու պտոյտը անցած էր: Տարտամ յոյս մը կը բարձրանար ոտքերուն առջեւ բացուած գերեզմանէն: Ո՞վ գիտէր: Թերեւս անկատար, անորոշ նախազգացում մը ազդարարած էր մանկամարդ աղջկան՝ անվիճելի ներկայութիւնը իր սիրած էակին:

Իվօն ետին դարձուց գլուխը, ու Հանրի ապահովուած, տեսաւ՝ որ Պուա-տ'Ամուրի ճամբուն ձեռք կ'առնէ մանկամարդ աղջիկը: Կը յառաջանար Իվօն, ու մերթ ետին կը դառնար՝ դիտելու համար անհանգստութիւնը: Ի վերջոյ պատին անկիւնը դարձաւ, ու անոր ետին անհետացաւ:

Հանրի իր կարգին ոտքի ելաւ: Ցեղցուած մտքով ու կողմիբոյ օդի լայն շունչ մը քաշեց, եւ Իվօնի քայլերուն հետեւեցաւ:

Մինչեւ թէրասին առջեւ առաջնորդեց զայն:

Պարտէզին հովերէն չքշուած չոր տերեւները կը խշշային քայլափոխերու աղմուկ մը իր անդը դարձուց Հանրին: Միջնորմի մը փոխարէ, որուն վրայ կը բարձրանար լայն ծիրս մը, վախնալով որ դռնանները առջեւ մարդ ընդդէմ մը պէտ կը բանայ: Ուշադրութեամբ ականջ դըրաւ, հակառակ իր կամքին:

Գիշերն վերեւը կ'որոտացէր Իվօն: Տղու մը պէս կուլար, բայց առանց հեծեծանքի, առանց արտասուքի: Իր զըսպուած տաղէն Կիւյսն կ'իմանար մանկամարդ աղջկան ծանր հեծկլտուքները, արցունքներու չփչիւնը խառնուած այդ հեւքոտ կուրծքին ընդհատ շնչառութեան: Դառն ցաւ մը կը զգար Հանրի, կարծես իր ճակտին վրայ կը հոսէր այդ արցունքներուն ջերմիկ անձրեւը:

Ինչ չպիտի տար, հասկնալու համար այդ արցունքներուն ճշմարիտ շարժառիթը, այդ ջինջ ու պայծառ ճակտէն հեռացնել, ստրկելու համար զայն մթազնող անհուն ամպը:

Բայց սովորած էր լռութիւն պահելու, անշարժ մնալու երկրային յարթաստ ստուերին մէջ: Ու հիմա վախ մը կը պատճէր զինքը, այն է չորակըզբի մը պէտ բռնադատելու վախը, անցորդի մը կողմէ որ չպիտի կրնար ըմբռնել իր ներկայութեան պատճառը այդ տեղին մէջ. Թերեւս խօսք ալ ուղղէր իրեն:

Ծերեր այդ միջոցին քայլափոխի ձայներ լսուեցան ճամբուն վրայ, որոնք իրեն կը մօտենային: Ցեռայ ուրիշ խորհրդածութիւն մը ունեցաւ, այն է տուն դառնալ:

Հոն երթալու համար պէտք էր Իվօնի աչքէն ազատ անցնիլ, որ թէրասին վըրայ նստած էր:

Բարեբախտաբար մութը կը կոխէր արագօրէն եւ ստուերները կ'իյնէին առարկաներուն վրայ: Կիւյան մտաւ ըսաւ թէ շատ հաւանական էր որ Իվօն չկարենար տեսնել զինքը, քանի որ անտեղեակ իր վերադարձին, մտքէն իսկ չէր անցըներ իր ներկայութիւնը Պինիքի մէջ: Ուստի արիաբար ճամբուն վրայ նետուեցաւ:

Բայց ուշ մնացած ձկնորսին մօտեցող քայլերը բաւ եղած էին խրտչեցնելու Իվօնը, որ քարէ նստարանին վրայէն ելլելով ներս գնաց:

Կիւյան դեռ նոր կը յառաջանար մըթնշաղ ճամբուն մէջէն, երբ կարծեց լըսել խղդուկ ճիչ մը թէրասին վրայ:

Քայլերը փութացուց, առանց ետին դառնալու, շագանակենիներու ներքեւէն անցաւ, զոր այնքան լաւ կը ճանչնար, եւ փոխանակ Սէն-Ռօշի վրայէն ուղղելու, շեղ ճամբով մը հասաւ Պինիք:

Ճերմակ-Դղեակ մտնելուն, իր յարկաբաժինը պատրաստ գտաւ եւ ճաշը՝ սեղանին վրայ:

Ագարակապանուհին փութացած էր սպասարկել Հանրիի, որ գոհունակութիւն զգաց այդ կնոջ ներկայ գտնուելուն համար: Պիտի փորձէր զայն խօսեցնել եւ լուրեր առնել Իվօնի նկատմամբ:

— Բարիզէն կուգա՞ք, պարոն Հանրի, հարցուց պըրթոն կինը, խօսակցելու փափաքով:

— Այո՛, բարի Ֆանիքս, պատասխանեց Հանրի: Ուէնկոները տեսնելու գացի: Երկուշաբթի ամէն շատ երջանիկ կը թուի:

— Պարոն Հանրի, բնական էր որ անանկ ըլլար: Պատուական մարդիկ են: Բայց եթէ ամէն արժանաւոր մարդիկ երջանիկ ըլլային...

Պըրթոն կինը չաւարտեց իր խօսքը: Կանխելով խօսքերով աւելցուց հառաչ մը վերջ տուաւ այդ առեղծուածային պարբերութեան. բան մը ըսած ըլլալու համար, աւելցուց Ֆանիքս:

(Շարունակելի)

Հայ-Չէնկէն ալ քաշուած է նոյն զօրամասով, որով պաշտպանողականի յարմար չէ։ Ճափոններուն նպատակակէտն է յարձակիլ Ռուսներուն ընտրած դիրքին վրայ Թանքուանկի շրջակայքը։ Այդ տեղը խորամէջ է, երկու բարձունքներուն մէջտեղը եւ կը տիրէ այն նեղ կիրճին, ուրկէ կ'անցնի Սիու-Եէնէն Հայ-Չէնկ տանող ճամբան։ Այդ երկու բարձունքները՝ Լիաօ-Չա-Չիայի լեռնաշղթաները, Չա-Հոյի եզերքները եւ գետակին միւս կողմը Սան-Չիա-Չէի բլուրները Ռուսներուն կողմէ գրաւուած էին։ Յուլիս 30ին Ճափոնները սկսան յարձակողականի Չա-Սին-Թաւէն դէպի Չա-Հոյի դաշտը եւ Սան-Չիա-Չէի յառաջացեալ դիրքը։ Ռուսական երկու վաշտեր, որոնք այդ դիրքին վրայ հաստատուած էին և դէպ ի հիւսիս ուղղուած հրետանիի մը աջակցութիւնը կը վայելէին, ընդդիմացան այդ փորձին։ Ճափոնական ուրիշ յարձակողական մըն ալ, դէպ ի Եան-Զայ-Ուի, չյաջողեցաւ։ Յուլիս 31ին Ճափոններուն յարձակողականը սկսաւ Լէ-Թան-Չիայէն դէպ ի Թանքուանկի ետեւները, միեւնոյն ատեն ճափոնական լեռնային երկու հրետանիներ կ'աշխատէին հաստատուիլ Թանքուանկի հիւսիսային կողմը, Եան-Զայ-Ուի զառիթափին վրայ։ Թանքուանկի ռուսական թնդանօթները անոնց դիրքին կը տիրէին, ճափոնական հրետանիներուն մէկին թող չէին տար հաստատուիլ, եւ միւսն ալ կը ստիպէին ետ քաշուիլ՝ քանի մը հարուած պարպելէ ետքը։ Լաօ-Թան-Չիայի մէջ ճափոնական հետեւակները նաեւ իրենց ընթացքը կը կասեցնէին ռուսական վեց գումարտակներու առջեւ որոնք հրետանի մը ունէին։ Ճակատամարտը կը վերսկսէր օգոստոս 1ի առտուն, բայց աւելի թոյլ կերպով։ Ռուսական հեռագիրներուն շարունակութիւնը լուռ կը մնայ նոյն իրիկուան կատարուած գործողութեանց մասին, բայց յայտնի է թէ կէսօրէն ետքը ճակատամարտը նորէն սկսած էր եւ թէ, տակաւին իրիկուն չեղած, Թանկուանկի դիրքը Ճափոններուն ձեռքը ինկած է։ (Թան)

—Մաթէն օգոստոս 2 թուականով հետեւեալ հեռագիրը ստացած է Պետերսպուրկի իր թղթակցէն.— «Ամէն անգամ որ ծանր զէնքեր պատահին պատերազմի դաշտին վրայ, հոս ընաւ լուր չառնուիր պատերազմին նկատմամբ, սակայն ընդհանուր սպայակոյտի պաշտօնագրերէն մէջ կը յայտարարուի որ Քուրոբաթքինի զօրավարը ստիպուած է ընդհանուր ճակատամարտ մը տալ Հայ-Չէնկէն Լիաօ-Եանկ։ Հիմա կը հասկցուի թէ ինչու համար Օքուի զօրավարին զինուորները այն քան երկար ատեն անգործ մնացին Թա-Բինկի մէջ։ Քուրոբաթքինի զօրավարին ծրագիրը կը ստանձնէր քայլ առ քայլ տեղի տալ թշնամիին առջեւ եւ որ եւ է ճակատամարտ չմղել, հետեւաբար Նոզուի եւ Քուրոքիի զօրավարներուն բանակները կիրճերը անարգել կ'անցնին, հիւսիսային կողմէ Լիաօ-Եանկի եւ Մուքտէնի առջեւ ելլելու համար։ Հիմա ճափոնական բոլոր ուժերը միացած կը յառաջանան եւ կը սեղմեն Քուրոբաթքինի զօրավարը, որ ստիպուած է մէկ կողմ թողուլ իր ծրագիրը՝ թշնամիին դիմադրելու համար, եւ որ շատ դժուարաւ պիտի կրնայ կասեցնել անոնց առջեւը մնալ, եթէ Լիաօ-Եանկը կատարեալ ամրոցի մը չվերածէ, ինչպէս կը ծանուցուի երկու ամիսէ ի վեր։ Բորթ-Արթուր ի՞նչ եղաւ։ Հոս կ'ըսուի թէ վերջին ջանքը կ'ընեն Ճափոնները՝ որոնք նոյն տեղին տիրող բարձունքներու ետեւը ըլլալով, կրակի անձրեւ մը կը տեղացնեն քաղաքին վրայ։»

ԲՈՐԹ-ԱՐԹՈՒՐ

Ճափոններուն յարձակումները.— Թնդանօթաձգութիւններ.— Ռուսներուն կորուստները.— Վիրաւորներ։

Չէ-Ֆու, 3 օգոստոս.— Եկող նաւակներ այսօր լուր բերին թէ Ճափոնները երեք օր կատաղի յարձակում մը կատարեր են Բորթ-Արթուրի պաշտպանութեան ներքին գիծերուն եւ արեւելեան ու հիւսիսային կողմերուն վրայ։ Յուլիս 29ին Բ. ժանք ծովածոցէն փախչող Ռուսները կը յայտարարեն թէ հոն կը դղրդար թնդանօթաձգութիւններէն, որ յուլիս 26ին առաւօտեան ժամ 4էն սկսաւ եւ յուլիս 28ի գիշերը աւարտեցաւ։ Նաւակով հասած Չինացի մը կը պատմէ թէ Ռուսներուն կորուստը 5-6000 հոգիէ վիրաւոր եւ սպանեալ։ Ճափոնները, կրկնակի յարձակումներ կատարելով արեւելեան ամրոցներուն վրայ և երկաթէ թելերու մէջտեղէն եւ ականներուն վրայէն անցնելով, մեծ քաջութիւն ցոյց տուեր են, սակայն ռումբերը եւ գնդակները անդադրում մը առաջ ընկճուած եւ ականներէն ջախջախուած, քանի հազար հոգի կորսնցուցեր են։ Ռուս փախստական մը կը յայտարարէ թէ ռուս զինուորները գրաւած են Ոսկի լեռը առնող արեւելեան բոլոր ամրոցները եւ թէ Ճափոնները, շատ կորուստ տալով ու սպառած, դէպ ի արեւելք ուղղուեր են։ Փախստականները սա յայտարարութիւնը կ'ընեն երեք օրուան յարձակումներուն վրայ։— Յուլիս 26ի առտուն կանուխ Թաւօ-Թաու գետակին Ճափոնները սկսան յառաջանալ Բիքուանի, Բին-քիթանի, Բինքիշանի եւ Բէլշուանի ամրոցներուն դէմ ծովեզերքին մօտ։ Ռուսական յառաջապահները ետ մղուեցան։ Միեւնոյն ատեն Թոկօ ծովակալը հեռուէն ռմբակոծեց ամրոցները, բայց ճափոնական մարտանաւերը, ռուսական ամրոցներուն թնդանօթաձգութեան հետեւանքով, ետ քաշուեցան եւ չկրցան գործակցիլ ցամաքային յարձակումին։ Յուլիս 27ի առտուն ռուսական նաւատորմը նաւահանգիստէն հեռացաւ՝ ամրոցներուն թնդանօթներուն պաշտպանութեամբը սակայն չկրցաւ կրակ ընել Ճափոններուն վրայ եւ շուտով ետ դարձաւ։ Բողաքին ամրոցներուն յարձակումը յուլիս 27ին կատարուեցաւ։ Ճափոնները որոնք Հոիքոյէն կը յառաջանային, Շիու-Շիթինկի վրայ քալեցին, բայց ետ մղուեցան։ Չէ-Ֆու հասած նաւակները երեք օր ետքը բաւական մօտեցած էին Բորթ-Արթուրի եզերքին, որպէս զի անոնց նաւավարները կարենան լսել թնդանօթի ձայները, բայց բան մը չկրցան իմանալ։ Ռուսական հիւանդանոցները լեցուած են։ Հազարաւոր վիրաւորներ չինական տուներ եւ խանութներ փոխադրուեցան, անոնց տէրերը դուրս հանուելէ ետքը, Բիրաքանշիրին առջեւ պահակ մը կը սպասէ։ Բժշկական խնամքները լիապէս բաւական են։

ՄԱՆՉՈՒՐԻՈՅ ՄԷՋ

Նիու-Չուանկ.— Ներքին կարգադրութիւններ.— Ռուսեւչինական պանքան.— Հայ-Չէնկի շուրջը.— Ճակատամարտներ։

Նիու-Չուանկ, 3 օգոստոս.— Ռուսական երկաթուղիի նախկին կայարանին մէջ մատակարարութիւնը մթերանոց մը հաստատեց, երկու հազար հոգի սնանելով անոր պաշտպանութեանը։ Այսօր քանի մը փոխադրանաւեր եւ հիւանդարան-նաւերու ժամանմանը կը սպասուի։ Կը մնայ առկախ ռուսաչինական պանքային խնդիրը։ Այդ պանքան որ ռուս կառավարութեան կողմէ կազմուած եւ նպաստաւորուած է՝ Մանչուրիոյ եւ Ծայրագոյն Արեւելքի մէջ ռուսական շահերը զարգացնելու, ռուս կառավարութեան հսկողութեանը տակ կը գտնուի եւ անոր կացութիւնը հաստատուն է Չինու եւ Մանչուրիոյ մէջ։ Նիու-Չուանկի մէջ յիսուն միլիոն րուպլիէ աւելի դրամ փոխառուած են։ Հոս կ'ենթադրուի թէ Ճափոն այդ գումարը իբրեւ ստացուածքը պիտի նկատէ ռուս կառավարութեան որուն գոյքերը Մանչուրիոյ մէջ պատերազմի օրէնքով աւարներ են՝ հասուցումի մը տեղ։ Արդէն ճափոնական դրօշը կը ծածանի նոյն պանքային վրայ։ Ճափոնները մինչեւ հիմա չուզեցին ճանչնալ Ֆրանսայի հիւպատոսական գործակալին պաշտօնը, որուն Ռուսները յանձնած էին պանքային շահերը, պատրուակելով որ անոր անուանումը թշնամութիւնները բացուելէն ետքը կատարուած է։ Զրոյց կայ թէ Օքու զօրավարը երէկ տիրեր է Հայ-Չէնկի։

Թոքիօ.— Ճափոնները Ռուսներուն յաղթելէն Թօ-Մու-Չէնկի մէջ՝ կատաղի ճակատամարտ մը ետքը որ շաբաթ ըսկսելով կիրակի աւարտեցաւ, եւ որուն հետեւանքով Ռուսները պարտաւորուեցան Հայ-Չէնկ քաշուիլ, հազար հինգ հարիւր մեռել թողելով պատերազմի դաշտին վրայ, նաեւ վեց թնդանօթներ՝ Ճափոններուն ձեռքը։ Ռուսները Թօ-Մու-Չէնկի հիւսիսային կողմը բլուրներու գիծի մը կը տիրէին կերպեւոր ամրոցներով, որոնց շինութիւնը մէկ քանի ամիս տեւած էր։ Ճափոնները շաբաթ օրը գրաւեցին բլուրներու գիծ մը հարաւային կողմը. կիրակի առտու կանուխ յարձակողականի սկսան։ Ճափոններուն ձախ թեւը բուռն ընդդիմութիւն մը գտաւ։ Ռուսները, բազմաթիւ թնդանօթներ ստացած ըլլալով, հոն իրենց թնդանօթներուն թիւը քառասունըմէկի բարձրացուցին։ Ճափոններն ալ նոր օգնութիւններ ստացած ըլլալով կէսօրէն երեք ժամ ետքը նորէն սկսան յարձակումի, եւ Ռուսները դէպ ի հիւսիս ետ մղեցին։ Այդ միջոցին Ճափոններուն աջ թեւը ստիպուած կեցաւ, որովհետեւ Ռուսները բուռն թնդանօթաձգութիւն մը կը կատարէին անոր վրայ։ Ռուսները, նոր օգնութիւններու շնորհիւ, յարձակողական սկսան, բայց ժամը 5 ուկէսին Ճափոնները յաջողեցան զանոնք ետ մղել՝ մեծ կորուստներ պատճառելով։ Ռուսական թնդանօթները, սակայն, թող չտուին Ճափոններուն որ զանոնք հալածեն։ Գիշերը Ռուսները հեռացան իրենց դիրքերէն եւ դէպի Հայ-Չէնկ քաշուեցան։ Ճափոններուն կորուստը է գրեթէ չորս հարիւր։

ԵՐԷԿՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՊԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ, 6 Օգոստ.— Լիաօ-Եանկէն կը հեռագրեն Պիրժեվիա Վիետոմոստիի.— «Ամսոյս 2ին, 3ին եւ 4ին կատաղի կռիւ մը տեղի ունեցաւ Հայսիանչի մօտ (Լիաօ-Եանկէն 25 քիլոմէթր դէպի արեւելք)։ Ճափոնական զօրքերը որոնք կը բաղկանային 34 վաշտէ —26ը հետեւակ եւ մնացեալը պահեստի զօրքեր— քանիցս յարձակեցան ռուսական դիրքերու վրայ, բայց մեծ կորուստ կրեցին Ռուսներու կողմէն տալ։ Այս վերջինները ի վերջոյ լաւագոյն դիրքերու վրայ քաշուելով հոնկէ թնդանօթի բուռն կրակ մը տեղացուցին եւ ծանր վնասներ պատճառեցին Ճափոններուն, որոնց համեմատաբար կորուստը 10-13,000 հոգի կը հաշուուի, իսկ Ռուսներուն կորուստը առաւ բաղդատմամբ շատ քիչ է։

— Բորթ-Արթուրէն Լիաօ-Եանկ եկող արշաւորդ վաճառական մը կըսէ թէ բերդաքաղաքին մէջ երեք ամիսուան բաւելու չափ պաշար կայ եւ թէ Ճափոնցիները տակաւին 20 մղոն հեռու կը գտնուին Բորթ-Արթուրի արտաքին բերդերէն։

— Օրէնքներու համաձայն կը հրատարակէ Սվիպորկի, Պրանշթատի, Լիպաուիի, Օտեսայի եւ ուրիշ նաւահանգիստներու պաշտպանութեան վերաբերեալ տրամադրութիւններ, որոնք պիտի տեւեն մինչեւ Ծայրագոյն Արեւելքի պատերազմին վերջանալը։ Արտաքին գործոց նախարարին պաշտօնի յանձնուած է այս պայմանները ծանօթացնել օտար պետութեանց եւ հրաւիրել զանոնք որ ժամանակին ռուս կառավարութեան հաղորդեն իրենց մարտանաւերուն նոյն նաւահանգիստները մեկնումը։

ԱԼԺԻ.— Մայաֆա շոգենաւը դէպի Բոռ-Սայտ ճամբայ ելաւ։

ԼՈՆՏՈՆ.— Անգլիական աղբիւրէ տրուած տեղեկութիւններու նայելով, կարեւոր կռիւ մը տեղի ունեցեր է օգոստոս 3ի երկուշաբթի օրը Անշանձանի մէջ, եւ Ճափոնցիները ետ մղուեր են մեծամեծ կորուստներով։ (Անշանձան 30 քիլոմէթր հեռու է Լիաօ-Եանկէն դէպի հարաւ, երկաթուղիի գիծին վրայ)։

— Ճափոնցիները 8000 զօրք ցամաք հանեցին Ինքեաւ։

— Չինական աղբիւրէ կը ծանուցուի թէ Ճափոնի պետական Խորհուրդը որոշած է որ Քորէա վերջնապէս Ճափոնի հովանաւորութեան տակ մնայ։

ՊԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ.— Ծովակալ Սքրիտլով այցելեց երեկ արշաւանքէն Վլատիվոսթոք դարձող մարտանաւերը, եւ շնորհաւորեց սպաներն ու նաւաստիները իրենց յաջողութեան համար։

ՓԱՐԻԶ.— Պետերսպուրկէն կը հեռագրուի թէ Զարին ստիպումներուն վրայ, Քուրոբաթքինի զօրավարը յարձակողական պիտի սկսի Ճափոններուն դէմ։

— Ռուսները՝ Սիմու-Չէնկի եւ Հայ-Չէնկի կռիւներուն մէջ 4000 հոգիի կորուստ մը ունեցած են։

— Ռուս շոգենաւ մը յաջողեր է եղեր պաշարման գիծը խզելով Բորթ-Արթուրի նաւահանգիստը մտնել եւ թնդանօթ ու 65,000 ռումբ հանել նոյն բերդաքաղաքը։

ՊԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ.— Կը ծանուցուի թէ Քուրոբաթքինի զօրավարը նոր յատակագիծ մը պատրաստելով Զարին հաւանութեան ենթարկած է։ Այդ յատակագծին համաձայն, ռուս զօրքերը յարձակողական պիտի սկսին, եւ հետզհետէ Ծայրագոյն Արեւելք հասնող զօրքերով յաջողութիւն ձեռք պիտի բերուի։ Դարձեալ նոյն յատակագծին համաձայն՝ Պիլտիրլինկ զօրավարին հրամանատարութեան տակ Խարպին գտնուող զօրաբանակը հրահանգ ստացած է Մուքտէնի երթալու, եւ միւս կողմէ Վլատիվոսթոքի ռուս բանակին հրահանգ տրուած է առաջ քալելով կանխել զինքը Քուրոքի զօրավարին բանակը եւ անոր նահանջի գիծը կտրել։

ՊԷՐԼԻՆ.— Բորթ-Արթուրի վրայ յարձակումները կը շարունակուին 4-5 օրէ ի վեր։ Ճափոնները բերդէն 5 վերստ միայն հեռու են։

ՊԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ.— Լիաօ-Եանկ համախմբուած ռուս զօրքերը թիւով քիչ ըլլալով ճափոնական բանակներէն, Լինեվիչ զօրավարին հրամանատարութեան տակ Վլատիվոսթոք գտնուող բանակին մէկ մասը որոշուած է անյապաղ երկաթուղիով Մուքտէն եւ Լիաօ-Եանկ ղրկել։

ԲԷՆԹԱ.— Պատերազմի դաշտէն եկող լուրերը Ճափոնի մէջ աւելի խիստ գրաքննութեան ենթարկուելով, պաշտօնական թարմ լուրեր հազուագիւտ են։

ԼՈՆՏՈՆ.— Չինացի Մա զօրավարը նկատի առնելով թէ Քուրոբաթքինի զօրավարին բանակը իր նահանջի գիծը եւ չէզոքութեան պաշտպանուելու համար կրնայ Մոնկոլիա անցնիլ, կ'աշխատի Չինու չէզոքութիւնը պաշտպանել ռուսական բանակին դէմ։ Չինու կառավարութիւնը խիստ հրամաններ ղրկած է Մա զօրավարին՝ Չինու չէզոքութեան պահպանման մասին։

ԹՈՔԻՕ.— Օքու զօրավարին բանակը վերակազմած է իր յառաջխաղացութիւնը։

ՊԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ.— Մուքտէնէն կը ծանուցուի թէ ճափոնական զօրքերը մինչեւ Տալինի կիրճը ... եւ է Ճափոնցիի չեն հանդիպած։ Չինացիները կ'ըսեն թէ Թայէ գետին աջ եզերքին վրայ 20,000 ճափոնցի զօրքեր հաւաքուած են։

ԼՈՆՏՈՆ.— Ճափոնական դեսպանը կը հերքէ այն լուրը թէ Թաինկաւ աւազակախումբերը ճափոնցի սպաներու հրամանատարութեան տակ կը գտնուին։

ՊԷՐԼԻՆ.— Ռուսիա 15 միլիոն մառք արժողութեամբ ռազմամթերք ապսպրած է գերման գործարաններուն։

— Ռուսիոյ գնած Ֆրետերիք Գ. Կայսր նաւուն մէջ նոր դրութեամբ թնդանօթներ, նաեւ Ֆրետերիք Քարլ Իշխան զրահաւորին մէջ գտնուածին նման 15 սանտիմէթրնոց թնդանօթներ դրուած են։

ՊԱՔՈՒ.— Հրդեհ մը ծագեցաւ Պ. Ասարովի պատկանող նաւթի մեծ աւազաններուն։ Հրդեհը կարելի չէ եղած մարել տակաւին, եւ միւս նաւթի աւազաններն ալ վտանգի տակ են։

ԲԷՆԹԱ.— Մեծ հրդեհ մը մոխիր դարձուց ծխախոտի գործարանին մէկ մասը։ Վնասը 2 միլիոն քրոն կը հաշուուի։

ԼՈՆՏՈՆ.— Լրագիրները կը ծանուցանեն թէ Ռուսիոյ նաւային կցորդը այսօր ծովային պաշտօնատունը այցելեց։ Այս այցելութեան նպատակը յայտնի չէ։

ՍԱԼՑՊՈՒՐԿ.— Ֆրանց Եոզէֆ կայսեր եւ Սաքսոնիոյ թագաւորին տեսակցութիւնը շատ սիրալիր եղաւ։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 7 օգոստոս — Ցուզանէն կը հեռագրեն թէ Քուրոքի զօրավարին բանակը, յառաջխաղացութիւնը շարունակած պահուն, ռուսական կարեւոր ուժի մը կողմէ յարձակում կրեր է։ Ասկէ ճակատամարտ մը տեղի ունեցեր է, սակայն արդիւնքին վրայ տակաւին տեղեկութիւն մը չկայ։

ՊԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ.— Բէքինէն կը հեռագրեն թէ Աւստրիոյ, Իտալիոյ եւ Ֆրանսայի դեսպանները Չինու կառավարութեան ուշադրութիւնը հրաւիրեր են Մա զօրավարին ընթացքին վրայ եւ ազդարարեր են յարգել չէզոքութեան կանոնները։

ԼՈՆՏՈՆ.— Չէ-Ֆուէն կը հեռագրեն թէ Թոկօ ծովակալին նաւատորմիղէն քանի մը յածաւորականներ դէպի հարաւ գացեր են։

ԲԷՆԹԱ.— Քուրոբաթքինի զօրավարը հրաման ստացաւ թողուլ նահանջը եւ յարձակողականի սկսիլ։

ԼՈՆՏՈՆ.— Քուրոբաթքինի զօրավարը կը տեղեկագրէ թէ յառաջապահներու փոքր ընդհարումներ կը կատարուին Լիաօ-Եանկի շրջակայքը։

ՓԱՐԻԶ.— Անհիմն է Չէ-Ֆուէն հաղորդուած այն լուրը թէ Ճափոնները գրաւած են Բորթ-Արթուրի շրջակայ ներքին ամրոցները, վասն զի Ճափոնները նոյն իսկ արտաքին ամրոցներուն գիծը դեռ չեն կրցած խզել։

— Բորթ-Արթուրի մօտ քանի մը օրէ ի վեր կատարուած ճակատամարտներէն Ճափոններուն վիրաւորները այնքան շատցած են որ, անոնց փոխադրութիւնը անկարելի եղած է։

— Ռուսական բանակին շարժումներուն մէջ մեծ կանոնաւորութիւն մը կը տեսնուի։

ՓԱՐԻԶ.— Զարը թիկնապահի մը միջոցաւ Քուրոբաթքինի զօրավարին ուղղեց հայրենասիրական ջերմագին յայտարարութիւն մը, որ պիտի կարդացուի բոլոր ռուս զօրաբանակներուն։

— Արտաքին գործոց նախարարութեան հասած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Ճափոնցիները բանտարկեր են Նիու-Չուանկի ֆրանսական հիւպատոսական գործակալը, որ կը պահանջէր՝ զայր տեղը ձերբակալուած երկու ֆրանսական պաշտպանեալներու արձակումը,

ԼՈՆՏՈՆ.— Մեծ պատրաստութիւններ կը տեսնուին Թոքիոյի մէջ, Բորթ-Արթուրի մօտալուտ գրաւման իբրեւ նախատեսութեան։

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ՎԱՏԻԿԱՆ

«Օսսէրվաթորէ Ռոմանօ»յի մեկնութիւնը.— Եկեղեցականներու կարծիքներ.— Վատիկանի Ֆրանսական դեսպանատունը։

Հռոմ, 2 օգոստոս.— Օսսէրվաթորէ Ռոմանօ յօդուած մը հրատարակելով Վատիկանի եւ Ֆրանսայի վէճին վրայ, ի մէջ այլոց կ'ըսէ. «Մինչ այսօր պաշտօնական Ֆրանսա ազատ-որմնադրութեան կը ծախէ կրօնաւորները եւ հաւատքի ամենէն անողորմ փառքերը, Եկեղեցին Ֆրանսայի կը յիշեցնէ այն կրօնական, քաղաքային եւ զինուորական փառքերը, որոնց մով նշանաւոր եղաւ ան ամբողջ աշխարհի մէջ, մեծ տ'Արքի պէս դիւցազնուհիի մը աջակցութեամբ, Աստուծոյ իմաստուն խորհուրդներով եւ զօրացած կաթոլիկ հաւատքով ու քաջութեամբ»։ Այս յօդուածին նշանակալութիւնը սա է թէ Պիոս Ժ. կ'ուզէ Ֆրանսայի կաթոլիկներու դատը անջատել կառավարութեան դատէն։ Նահանգային խորհուրդներու ընտրութեանց արդիւնքը շատ դժնդակ տպաւորութիւն մը ձգած է Վատիկանի շրջանակներուն մէջ, որովհետեւ կը յուսացուէր թէ Նախարարութեան արարքները հակազդեցութիւն մը առաջ պիտի բերէին։ Նախարարական քաղաքականութեան կուսակիցներուն ունեցած յաջողութիւնները նահանգային ընտրութեանց մէջ՝ յուսախաբ ըրին։ Այս առթիւ բարձրաստիճան եկեղեցական մը սա կարծիքը յայտներ է. «Կ'երեւի կ'ապացուցանէ թէ Ֆրանսան պէտք է ազատել անհաշ պաշտօնականութենէն, որ կ'անդամալուծէ զայն, եւ առաքեալներու միջոցաւ ուսուցանել, ինչպէս Պօղոսին մահը։ Եթէ Ֆրանսա ալ եւս չհանէ առաքեալներ, ինչ որ անկարելի է, դուրսէն պիտի գան, նոր մարտիրոսութիւններով բեղմնաւորելու համար հողը։»

— Վատիկանի ֆրանսական դեսպանատան գործերը կարգադրուած են։ Մոնսինեօր Կիւրելն կը պահէ եկեղեցական օրէնսգէտի իր անկախ պաշտօնը։ Հռոմի դեսպանատունը նաեւ Վատիկանի ֆրանսական դեսպանատունը եղած է ա'լ եւս։

ԱՆԳԼԻԱ

Երեսփ. Ժողովի նստաշրջանը.— Պ. Պալֆուրի մէկ կարեւոր յայտարարութիւնը։

Լոնտոն, 3 օգոստոս.— Խորհրդարանին նստաշրջանին փակումը փութացնելու համար, կառավարութիւնը որոշած է Երեսփ. Ժողովի վիճաբանութեանց ենթարկել ներկայացուած 32 օրինագիծերէն 11ը միայն։ Խորհրդարանին նստաշրջանը այս շաբթու պիտի փակուի։

— Ազգային ինքնապաշտպանութեան յանձնաժողովին ծախքերուն վրայ Երեսփ. Ժողովի մէջ կատարուած վիճաբանութեանց առթին նախարարապետ Պ. Պալֆուր սա կարեւոր յայտարարութիւնները ըրաւ ի մէջ այլոց.— «Քանի մը բանախօսներ Հնդկաստանը միջամուխ չըրին զինուորական գործնական խնդիրներու, սա պատրուակով թէ փոխադրութեանց խնդիր մըն է միայն։ Ասիկա ճիշդ է, բայց պէտք է նկատի առնել որ եթէ երբեք խնդիրը շատ դժուար է Ռուսիոյ պատճառաւ, մեր միակ հաւանական թշնամին աշխարհի այդ մասին մէջ—վասն զի մեր թշնամին չպիտի ըլլայ—Անգլիա չի կրնար թոյլատրել որ մեր եւ Ռուսիոյ միջեւ հաստատուած երկիրները տակաւ իրարու հեռաւորութիւններ ունենան։ Մերթ ընդ մերթ դէպի Հնդկաստան արշաւանքի մը զրոյցը չարաչար կը գործածէին խրտուիլակի մը պէս, բայց այն ատենէն Ռուսիան, ուրկէ կ'անցնէին, այսօրուան Ռուսիան չէ։ Ռուսիա արդէն իսկ երկաթուղիի գիծ մը ունի որ ուղղակի կը տանի Աֆղանիստանի սահմանագլուխը եւ հիմա երկրորդ գիծ մըն ալ ունենալու վրայ է։» Պ. Պալֆուր յարեց թէ զինուորական վերաբերական խնդիր մը վրայ կը խօսէր եւ թէ մտքէն չէր անցներ ակնարկութիւն մը ընելու Ռուսիոյ հետ կռուի բռնուելու կանխատեսութեան։ Բայց երբ ազգի մը հողերը կից են ուրիշի մը հողերուն հետ, միշտ կարելի է կանխատեսել դրացիին հետ պատերազմ մը ունենալու հաւանականութիւնը։ Հնդկաստանի հիւսիս-արեւմտեան սահմանագլխին խնդիրը պաշտպանութեան գործ մըն է, ինչ որ չի նշանակեր թէ այդ պաշտպանութիւնը պէտք է կատարուի սահմանագլխէն անդին։

ԱՒԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ

Կառախումբի մը կողոպուտը.— Զինեալ ու ծպտեալ չարագործներ։

Նիւ-Եորք, 3 օգոստոս.— Հինգ զինեալ ու ծպտեալ աւազակներ կառախումբ մը կեցուցին, Չիքակօյէն քառասուն քիլոմէթր հեռուն։ Ճամբորդները կողոպտելէ եւ իրենց դիմադրող մարդ մը կացինով ծանրապէս վիրաւորելէ յետոյ խոյս տուին։ Ոստիկանութիւնը կը փնտռէ չարագործները։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.— Սինոպի գաւառին կառավարիչ անուանուեցաւ Բէնղազիի կառավարիչ Պասրի էֆ.։

—Այտընի նահանգին Չէշմէ գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Պէյրութի նահանգին Աքքեար գաւառակին գայմագամ Զ... պէյ, որուն յաջորդեց Միլքիէ վարժարանին շրջանաւարտ եւ նոյն կուսակալութեան հետեւորդ պաշտօնեայ Մէհմէտ Սաատուլլահ պէյ։ Սըվազի նահանգին Գավրիֆոսար գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Միլքիէ վարժարանին շրջանաւարտ եւ Պրուսայի կուսակալութեան հետեւորդ պաշտօնեայ Սէբմէտ Նուրի էֆ.։

—Ուլայի երկրորդ աստիճանը եւ երրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Հիճազի նահանգին տէֆթէրտար Զիւհտի պէյի։

— Հինգերորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Մերսինի վաճառականներէն Ասաթիկօղլը Մէհմէթ էֆ.ի։

— Հիճազի երկաթուղիին ոսկի չքանշանը տրուեցաւ վճռաբեկ ատեանի պատժական ճիւղին անդամներէն Սալիհ պէյի։ Նոյն երկաթուղիին արծաթ չքանշանը՝ Վեհ. Սուլթանին փեսայ ու կայս. թիկնապահ Նուրէտտին փաշայի։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՁԵԿՈՅՑՈՒՄ.— «Շաբաթ օր Իտալիոյ նոր դեսպան Իմբէրիալի մարքիզը իր յանձնարարագիրները մատուցանելու համար, իր հետեւորդ պաշտօնեաներուն հետ հանդիսական արարողութեամբ կայս. Պալատ գնաց եւ պատիւ ունեցաւ պաշտօնապէս ներկայանալու Վեհ. Սուլթանին։ Յետոյ դեսպանը եւ հետեւորդները, բստ սովորութեան, Բ. Դուռը երթալով, այցելութիւն տուին Մեծ-Եպարքոսին եւ արտաքին գործոց նախարարին։»

ԻՏԱԼԻՈՅ ՆՈՐ ԴԵՍՊԱՆԸ.— Ինչպէս կ'երեւայ Պաշտօնական Ձեկոյցէն, Կ. Պոլսոյ իտալական նոր դեսպան Իմբէրիալի մարքիզը, շաբաթ օրը, կայս. Պալատ երթալով Վեհ. Սուլթանին ներկայացաւ եւ յանձնարարագիրները մատոյց։ Առաւօտ խարճիէի արարողապետ Ղալիպ պէյ եւ օգնականը Մէհմէտ պէյ չորեքձիանի կառքով Թարապիա գացին, դեսպանը եւ հետեւորդները կայս. Պալատ առաջնորդելու համար։ Արարողապետները դեսպանատան մէջ ընդունուեցան եւ պահ մը հանգիստ առնելէ ետքը դեսպանը ու հետեւորդները շոգենաւով առաջնորդեցին Տոլմա Պաղչէ, ուրկէ պալատական կառքերով եւ հանդիսական թափօրով կայս. Պալատ գացին։ Հոն ընդունուեցան արարողապետ Իպրահիմ պէյի կողմէ եւ ընդունելութեան դահլիճը առաջնորդուեցան։ Պահ մը հանգիստ առնելէ ետքը, դեսպանը պատիւ ունեցաւ Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու եւ մատոյց իր յանձնարարագիրները. Կայս. ունկնդրութեան ներկայ գտնուեցան արտաքին գործոց նախարար Թէվֆիք փաշա եւ պալատական պաշտօնատարներ։ Դեսպանը բանախօսութիւն մը արտասանելով յայտարարեց թէ պիտի աշխատի աւելի ամրապնդելու օսմ. կառավարութեան եւ Իտալիոյ միջեւ եղած բարեկամական յարաբերութիւնները։ Վեհ. Սուլթանը բարեհաճեցաւ պատասխանել, ըսելով թէ Իր ալ մեծ փափաքն է որ Իր կայս. կառավարութիւնը միշտ բարեկամական յարաբերութիւններ ունենայ դրացի պետութեան՝ Իտալիոյ հետ։ Թարգմանի պաշտօնը կատարեց արտաքին գործոց նախարար Թէվֆիք փաշա։ Դեսպանը Վեհափառ Սուլթանին ներկայացուց իր հետեւորդները, որոնք արժանացան կայսերական մեծարանաց։ Դեսպանը եւ հետեւորդները յետոյ նորէն ընդունելութեան դահլիճը առաջնորդուեցան, ուր հարկ եղած պատուասիրութիւնները եղան։ Ապա հանդիսական թափօրով գացին Բ. Դուռ, որուն բակին մէջ զինուորական պատիւներ ընծայուեցան եւ զինուորական նուագածուներու խումբ մը իտալական քայլերգը նուագեց։ Մեծ-Եպարքոսը Բ. Դրան մեծ սրահին մէջ ընդունեց դեսպանը՝ որ իրեն ներկայացուց արտաքին գործոց նախարար Թէվֆիք փաշա։ Դեսպանը իր հետեւորդները ներկայացուց Մեծ-Եպարքոսին։ Քիչ վերջը դեսպանը ու հետեւորդները Բերայի դեսպանատունը գացին։

— Ժամ մը ետքը Մեծ-Եպարքոսը եւ արտաքին գործոց նախարարը Բերայի դեսպանատունը երթալով, փոխադարձ այցելութիւն տուին Իմբէրիալի մարքիզին։

— Դեսպանը իրիկուան Թարապիա վերադարձաւ։

ՅՈՒՆԱՑ Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔԸ.— Ուրբաթ օրը Յունաց Ս. Պատրիարքը կայս. Պալատ գտնուած պահուն առաջին քարտուղար Թահսին փաշա ծանոյց Ն. Սրբազնութեան թէ մատուցած հաւատարմական ծառայութիւնները կայս. բարձր գնահատութեան արժանացած են։ Տ. Եոաքիմ Գ. ալ խնդրեց առաջին քարտուղարէն որ իր երախտագիտական ու հաւատարմական զգացմանց հաւաստիքը մատուցանէ յառաջ կայս. Գահոյից։

— Սինոդին չորեքշաբթի օրուան նիստին մէջ Ս. Պատրիարքը ծանոյց ժողովին թէ կայս. բարձր գնահատման արժանացած է։ Ժողովականները շնորհաւորեցին Ն. Սրբազնութիւնը։

— Շաբաթ օրը Յունաց Ս. Պատրիարքը, Սինոդի անդամ եւ Դուլ Աղայի մետրապոլիտ Տ. Եոաքիմի եւ գործակատար Իպֆիտի էֆ.ի հետ դատական եւ կրօնական գործոց պաշտօնատունը երթալով տեսակցեցաւ նախարար Ապտիւրրահման փաշայի հետ։

ՌՈՒՄԷԼԻԻ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ.— Սպարապետ Դուռը գրեց Գ. զօրաբանակին հրամանատարութեան՝ վարձատրել երկու լիւտենանտներ, որոնք Կիրսովի եւ Բէտրիչի մէջ աւազակներու հետ կատարուած ընդհարումներու ատեն քաջագործութիւն ցոյց տուած են։

— Պուլկար իշխանապետութիւնը պաշտօնապէս ծանոյց թէ սահմանագլխին մօտ տեղերու պուլկար ժողովուրդը զէնք պիտի չկրէ եւ թէ հակառակ պարագային այդ վիճակը պիտի արգիլուի զէնքի դիմելով։

— Սէլանիկի թերթերը հետեւեալ պաշտօնական ծանուցումը հրատարակած են. — «Կայս. կառավարութեան միակ փափաքը ըլլալով հաւատարմութեամբ եւ հպատակութեամբ պայծառ ժողովուրդին բարեկեցութիւնը ու անդորրութիւնը, կը ծանուցուի թէ անոնք որ աւազակային չարամտութիւններով ժողովուրդին հանդարտութիւնը կը վրդովեն եւ իր գործերովը զբաղելուն արգելք կ'ըլլան, անմիջապէս պիտի դատուին եւ պատժուին. ամենէն ծանր պատիժը պիտի գործադրուի անոնց նկատմամբ։»

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՌՈՒՄԷԼԻԻ տուրքին յունիսի մասնավճարն ալ ամբողջութեամբ հատուցուեցաւ։

ՖԷՀՄԻ ՓԱՇԱ.— Կայս. մասնաւոր թիկնապահ Ֆէհմի փաշա որ հիւանդ էր, ապաքինած ըլլալով, երէկ կայս. Պալատ գնաց եւ իր հիւանդութեան միջոցին ցոյց տրուած կայս. հոգածութեան համար երախտագիտութիւն մատոյց։

ՕՍՄ. ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ.— Արմութլըքի նաւաշինարանին տնօրէնը, կայս. կառավարութեան կողմէ եղած յանձնարարութեան մը վրայ, ծանոյց ծովային նախարարութեան թէ օսմ. մարտանաւերուն մէջ ծառայելու համար երեք կարող մեքենավարներ ընտրած է, որոնք Կ. Պոլիս պիտի ղրկուին։

—Մէճիտիէ յածաւորակին մէջ առժամապէս ծառայող ամերիկացի Պ. Պրըննամ տարի մը պիտի պաշտօնավարէ օսմ. նաւատորմին մէջ։

—Ծովային նախարարութիւնը ծանոյց Արմութլըքի նաւաշինարանին՝ փութացնել եօթը թօրփիլլա նաւերու շինութիւնը։

ԱԿՆԱՅ գայմագամ Շէվգը պէյ, կ'ըսէ Հագիգաթ, որ գաւառակին մէջ կազմուած պահպանութեան ըղթաները անձամբ այցելէ անցնելով գաւառակին կեդրոնը վերադարձած է, հեռագիր մը ուղղելով Խարբերդի կուսակալութեան, ծանուցեր է թէ նոյն գաւառակին մէջ բարեկարգութիւնը վրդովող որ եւ է դէպք չկայ եւ թէ շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին տիրող պահպանութեան եւ անդորրութեան հետեւանքով ժողովուրդը ուրախ է եւ ամենայն հանդարտութեամբ ամէն մէկ իր անձնական գործերովը կը զբաղի։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ լրագիրները կ'ըսեն թէ կայս. կառավարութեան եւ Պուլկարիոյ իշխանապետութեան միջեւ թղթատարական եւ հեռագրական պայմանագրութիւն մը կնքելու մասին կատարուած բանակցութիւններով սա որոշումները տրուեր են.— Հեռագրական վարձքերը 38էն 20 սանթիմի զեղչել, Մինչեւ տասը քիլօ ծանրութեամբ քօլի-փոսթալներ փոխանակել. նաեւ հեռագրական հաղորդակցութիւն մը հաստատել Քէօչիրինօվայի, Ճիւմայի-Պալայի, Քէօսթէնտիլի, եւ Պալանքայի եւ Սկիւպի միջեւ։

ՀԻՃԱԶԻ երկաթուղիին ելեւմտական վարչութիւնը աճուրդի դրած է հազար ծրար «թարզըմէլէն» թուղթի մատակարարութիւնը։ Յուլիս 28ի չորեքշաբթի օրը առաջին յանձնումը պիտի կատարուի եւ հետեւեալ օրն ալ հարիւրին հինգ զեղչ ընդունելով ժամը 9 ու կէսին վերջին յանձնումը։ Մասնակցիլ ուզողները պէտք է չորեքշաբթիէն առաջ դիմեն նոյն վարչութեան՝ առեւտրական եւ հանրօգուտ շինութեանց պաշտօնատանը մէջ։

ԿՈՅՐԵՐՈՒ ԵՒ ԽՈՒԼ-ՀԱՄՐԵՐՈՒ վարժարանին հաստատման յանձնաժողովը շաբաթ օրը իր առաջին նիստը կազմեց պետական Խորհուրդին պաշտօնարանին մէջ։

ԹՆԴԱՆՕԹՆԵՐ. — Կայս. կառավարութեան կողմէ Ֆրանսի զինագործարաններին յանձնարարուած արագաձորուած թնդանօթներուն երկրորդ մասը կազմող քննութենէ անցնելով թնդանօթներու յանձնումը կատարուեր է եւ գերման շոգենաւով ճամբայ հանուեր են դէպ'ի Կ. Պոլիս։

ՏԻԱՐՊԷՔԻՐԻ նահանգին տէֆթէրտարի փոխանորդ կարգուեցաւ Մատէնի հաշուակալ Հագգը պէյ, որ մինչեւ նոր տէֆթէրտարին ժամանումը պիտի պաշտօնավարէ։

ՄԱԽՍՈՒՍԷՆ. — Ծովային նախարարութիւնը որոշեց որ, ինչպէս Աֆրիկեան Տրիպոլսոյ եւ Պինկազիի, նոյնպէս Սուրիոյ ծովեզերքներուն համար չորաթեւան շոգենաւային երթեւեկութիւն մը հաստատուի։

ԲԻԷՐ ԼՈԹԻ. — Ֆրանսական դեսպանատան (Վօթուր) պահականաւին հրամանատարը՝ Բիէր Լօթի, քանի մը օրէն Բարիզ պիտի դառնայ։ Փոխանորդաբար անոր պիտի յաջորդէ գնդապետ Պ. Տիլար։

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՊՏՈՒՂՆԵՐԸ.— Կ. Պոլսոյ առեւտրական սենեակին լրագրին մէջ հետեւեալը կը կարդանք.— Օսմանեան երկիրները շատ յարմար են պտուղ հասցնելու եւ կրնան մեծաքանակ չոր եւ թաց պտուղ արտածել։ Բայց Մաքսային վարչութեան հրատարակած մէկ վիճակագրութեան նայելով, ամէն տարի Թուրքիայէն 23,000 ոսկիի պտուղ կ'արտածուի, մինչդեռ անոր կէսինը կը ներածուի։ Անգլիացիները մեծ խնդրանք ունին Կորնթական եւ Սուլթանիէ խաղողներուն համար եւ Գերմանիա ալ, ուր խնձորօղին կարեւոր ըմպելի մըն է, մեծաքանակ պտուղ կըսպառէ։ Վիւրթէմպերկի մէջ խնձորի բերքը այս տարի շատ քիչ է, որովհետեւ ծառերը որդերէ վնասուեր են. հետեւաբար օտար հրապարակներէ խնձոր պիտի ուզուի սովորականէն աւելի։ Գերմանիա նոյնիսկ սեպտեմբեր 25էն մինչեւ նոյեմբեր 25 տուրք չառներ ներածուած պտուղներէն։ Ֆրանսա ալ իր խնձորենիներուն մեծագոյն մասը իր մէջ կըսպառէ։ Թուրքիոյ գալով, իր բնական վիճակին շնորհիւ կրնայ ամէն կողմ պտուղ արտածել։ Փոխադրութիւնը, մանաւանդ երբ Անգլիոյ եւ Գերմանիոյ պէս հեռու տեղեր ըլլան, իրաւ է թէ մեծ դժուարութեանց կը հանդիպի։ Եթէ պտուղները փրցուելէ ետք, արտածուելու յարմար եղողները զատուին եւ սնտուկներու մէջ զետեղուին աչալրջութեամբ, այն ատեն դժուարութեանց մէկ մասը կը վերնայ։ Միւս կողմէ երբ Անատոլըի մէջ պտուղներու արտածման համար ընկերութիւններ կազմուին, փոխադրութեան միջոցները կը դիւրանան եւ նոյնիսկ Անատոլըի երկաթուղիի Ընկերութիւնը կրնայ դիւրութիւններ տալ։ Պտուղներու վաճառականութեան հետ զոյգ ընթացող անասուններու եւ որսի անասուններու արտածութիւնն ալ եթէ զարգանայ, այն ատեն նոյն Ընկերութիւնը պաղ օդի վակոններ կրնայ բերել տալ որսերուն եւ պտուղներուն հասիլը արգիլելու համար։ Այս նոր ձեռնարկութեան պիտի նպաստէ մանաւանդ Պաղտատի գիծը։ Անշուշտ աս ալ նկատի առնելու են մեր երկրագործները թէ պտղատու ծառերուն տնկելու ձեւէն եւ խնամքէն կախում պիտի ունենայ արդիւնքն ալ։

ԿՐԹԱԿԱՆ նախարարութիւնը վարժարաններու քննիչ մարմին մը կազմեց նոյն պաշտօնարանին քննիչ Խորհուրդին մէկ քանի անդամներէն։ Ատենց նախագահ անուանուեցաւ Տարիւշշէֆագայի Տնօրէն ու կրթական Խորհուրդին անդամ Րասիմ էֆ., պահելով հանդերձ իր պաշտօնները։

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ու Թղթատարական ընդհանուր քննիչ Աթֆ պէյ ծրագիր մը մատոյց ձեռնհաս պաշտօնարանին. առաջարկելով որ մինչեւ իսկ գիւղերու մէջ տարածուի թղթատարութիւնը, Կ. Պոլսոյ եւ մեծ քաղաքներուն մէջ մասնաւոր սնտուկներ հաստատելով մանաւ բաշխի դրութիւնը ընդարձակուի, հեռագրական թելերը աւելցուին, նոր մեքենաներ բերուին, հեռագրական ու թղթատարական պաշտօնեաներու ընտրութեան համար կանոնագիր մը պատրաստուի, հեռագրական ու թղթատարական վարժարանը նորէն բացուի եւայլն։

ԹԷՀՐԱՆԷՆ կը հեռագրեն թէ Իսպահանի ու Շիրազի մէջ եւ շրջականները քոլերան թեթեւնալու վրայ է։

ԺԱՆՏԱԽՏ.—Բոռ-Սայիտի մէջ հինգշաբթի օրը ժանտախտէ մեռած մարդու մը դիակը գտնուած ըլլալով, Առողջապահական Խորհուրդը որոշեց Բոռ-Սայիտի ժամանումները բժշկական քննութեան եւ պանտխտումներու ենթարկելու տնօրինութիւն։

ԵՂԵՌՆԱԴԻԱՏ տանեւը տասը տարուան բերդարգելութեան դատապարտեց Գոնիայի Իտատիէ վարժարանին աշխարհագրութեան ուսուցիչ Ահմէտ Նուրէտտինը որ Հիճազի երկաթուղիին ի նպաստ հաստատուած իմտատխապէրները խարդախելով իբրեւ մէկ ոսկինոց նպաստի տոմս ծախած էր քանի մը հոգիի։

ՈՃԻՐՆԵՐ.—Պէշիքթաշի մէջ, երէկ ժամ 11 1/2ին Շիրվանլը Իզզէթ, կառքի մը պահին, դաշոյնով քանի մը անգամ վիրաւորեց Ջիհանկիր Գասըմը։ Ոճրագործը ձերբակալուեցաւ։ Վիրաւորը, ծանր վիճակի մէջ ըլլալով, հիւանդանոց դրկուեցաւ։ Կռուին շարժառիթը սա է.—Իզզէթ կնոջը հետ կռուելով թողած էր զայն։ Գասըմ ալ մտադիր էր ամուսնանալ այդ կնոջ հետ։

—Երէկ գիշեր ժամ 3ին Սամաթիոյ մէջ երկաթագործ Պարոյր նոյն տեղը ծխատան Հիւսէյինի ախոռը երթալով, զայն դուրս կանչեց եւ մինչեւ կամուրջ երթալու համար ձի մը ուզեց։ Հիւսէյին ժամանակին ուշ ըլլալ էջ բերելով մերժեց. ասոր վրայ կռիւ ծագելով Պարոյր դաշոյնը քաշեց եւ վիրաւորեց Հիւսէյինը։ Նոյն պահուն Հիւսէյինի սպասաւորը՝ Եանի անոնց քով եկաւ։ Պարոյր զայն ալ գլխէն վիրաւորելով փախաւ, սակայն գետինը ինկաւ եւ ձեռքի դաշոյնը կուրծքը մխուելով ծանրապէս վիրաւորուեցաւ։ Ոստիկանութիւնը հոն փութալով Պարոյրը Հայոց հիւանդանոցը ղրկեց, իսկ միւսներն ալ Ոստիկանութեան Դրան հիւանդանոցը։

ԿԸ ՇՆՈՐՀԱՒՈՐԵՆՔ Պ. Պ. Միրզան եւ Թորոսը, տնօրէնք Նիւ-Եորքի Մուչուալ Լայֆ Ընկերութեան, Ղալաթիա, Ինալէթ խան, ապահովագրական գործերու արագ կարգադրութեանց եւ վնասներու փութով վճարման համար, բան մը որ քանիցս ի վեր հանած ենք, հանրութեան ուշադրութիւնը հրաւիրելով այս մասին։

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Ձեր պատ. լրագրին միջոցաւ հրապարակաւ շնորհակալութիւն կը յայտնեմ Մուչուալ Լայֆ Ինշուրընս Քոմբէնի օվ Նիւ-Եորք Ընկերութեան, որ փութով եւ առատաձեռնօրէն վճարեց 800,400 թիւ ապահովագրական բոլիսին պարունակած գումարը, կնքուած իմ հանգուցեալ ամուսնոյս Էվանկէլոս Ջիքոսի կողմէ, հինգ ամիս առաջ մեռած։

Ստորգ. ՎԱՂԼԱՍԻԱ ՋԻՔԱՍ

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ԳՈՐԾԵՐ

Կը լսենք թէ, Պատրիարքարանի Վարչական շրջանակներու մէջ կատարուած անպաշտօն խորհրդակցութիւնները՝ գործնական ելքի մը յանգեցնելու համար Երուսաղէմի վանական ծանօթ խնդիրները՝ սա մօտը եզրակացութեան մը յանգելու վրայ են։

Զգոյշ, ձեռնհաս եւ պատուաւոր ազգայիններէ Յանձնաժողով մը ընտրել Խառն Ժողովին կողմէ որ երթալով տեղւոյն՝ քննել, ուսումնասիրել խնդիրը եւ որոշել թէ հարկ է որ Երուսաղէմի վանքին հոգեւորները Պոլիս բերուին, այստեղ քննուելու համար, միեւնոյն ժամանակ միաբանական երկու կուսակցութեանց կողմէ ալ ներկայացուցիչներ հրաւիրուելով։ Յանձնաժողովը այս տեսակ պէտք մը տեսած ժամանակ,—որ հաւանական կ'երեւի,—Պատրիարքարանի միջոցաւ պիտի ուզէ հոգեւորները՝ մանրամասն քննութեան մը բովէն անցընելով, արդիւնքը տեղեկագրելու համար Կեդր. Վարչութեան։

Այժմէն չենք կրնար գիտնալ թէ Խառն Ժողովը այս իրաւասութեամբ Յանձնաժողովի մը կազմութեան համամիտ պիտի գտնուի թէ տարբեր կերպով, բայց, ամէն պարագայի մէջ, Երուսաղէմի գործերուն համար Յանձնաժողովի մը կազմութեան գաղափարը ամէնէն գործնականն ու բանաւորն է։

Ս. Պատրիարքը չորեքշաբթի երեկոյեան Այա Սթէֆանոս երթալով հիւրընկալուեցաւ Ասլանեան Գէորգ էֆ.ի բնակարանը։ Ն. Սրբազնութիւնը երէկ առաւօտ Այ Սթէֆանոսի եկեղեցիին ժամերգութեանց ներկայ գտնուելով քարոզեց։ Մաքրիգիւղէն ալ բաւական թիւով ազգայիններ ներկայ էին եկեղեցին։ Ս. Պատրիարքը երէկ ցերեկին ճաշի հրաւիրուեցաւ Տատեան Յովհաննէս պէյի բնակարանը։ Ն. Սրբազնութիւնը այսօր ալ Այ Սթէֆանոս կը մնայ եւ վաղը Պատրիարքարան կ'իջնէ՝ նախագահելու Կրօն. Ժողովին։

— Խառն Ժողովը հրաւիրուած է չորեքշաբթի օր նիստ գումարելու։

— Պատր. Փոխանորդ Սրբազանը Աբրիս էֆ.ի հետ այսօր Բերա, Հայ-Հռոմէականաց Պատրիարքարանը կ'երթայ, ի դիմաց Ս. Պատրիարքին շնորհաւորելու Կ-Պատրիարք Տ. Պօղոս Ս. Սապպաղեանի ընտրութիւնը։ Տ. Պօղոս Կ.-Պատրիարքը նամակաւ շնորհակալութիւն յայտնած է Ս. Պատրիարքին՝ որ փութացած էր յատուկ քարթով մը շնորհաւորել իր ընտրութիւնը։

—Զինուորական Բժշկական վարժարանի վարչութիւնը գրած է Պատրիարքարան թէ Ազգ. Հիւանդանոցի դեղատունին մէջ «գազօտիլեամ ալ սալա» եւ «սիանիւր տը բօթասիւմ» անուն վնասակար դեղերէն եթէ կը գտնուի, պէտք է անմիջապէս յանձնուի եւ ապագային այդ դեղերը չգործածուին նոյն դեղատունին մէջ։ Ս. Պատրիարքը այդ գիրը ղրկեց Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան՝ եղած արգելքը գործադրելու եւ նոյն դեղէն՝ եթէ կայ՝ յանձնելու համար։

— Ցանոց Նախորդ Պատրիարք Տ. Բոնօթեանին, Հալքիէն հեռագրով մը շնորհաւորած է Ս. Պատրիարք Հօր անուան տօնախմբութիւնը։

— Դոմբէլանէի Պատր. Փոխանորդ Տ. Գրիգորիս Վրդ. Պալագեան, ասկէ առաջ Կրօն. Ժողովի ուշադրութեանը յանձնած էր տեղւոյն Տ. Տրդատ քհ.ի մէկ քանի անվայել արարքները։ Այս անգամ Կրօն. Ժողովը երեք տարուան փիլոնազրկութեան դատապարտեց Տ. Տրդատը։ Պատրիարքարանէ այս որոշումը հաղորդուեցաւ Տ. Գրիգորիս Վրդ.ի։

— Ամասիոյ առաջնորդ Տ. Արիստակէս եպիսկ. Վանքեան, Նախորդ շաբթուան վերջերը Ատաբազար հանելով, արժանավայել պատուով ընդունուեր է եկեղեցականներու եւ աշխարհականներու կողմէ։ Նիկոմիդիոյ Առաջնորդ Տ. Ստեփաննոս եպիսկ., որ Ատաբազար կը գտնուի, իր կողմէ երկու քահանաներ ղրկեր է կայարան, եւ յետոյ ի քն ալ բարի գալստեան այցելութիւն տուեր է։ Տ. Արիստակէս եպիսկ. այսօր Ատաբազարէն ճամբայ կ'ելլէ՝ մայրաքաղաքս գալու համար։

— Ի պատասխան Իզմիրի Պատր. Փոխանորդին հեռագրին, որով կը ծանուցանէր Գաւառ. Ժողովին քուէարկութեան արդիւնքը, Տ. Եղիշէ եպիսկ. Դուրեան նամակով մը շնորհակալութիւն յայտնած է։

—Պատր. Փոխանորդի պաշտօնով Ռոտոսթօ կը ղրկուի այսօր Տ. Վահրիճ Վրդ. որ վերջերս Դանիէլէ վերադարձած ըլլալով, կը սպասէ իր պաշտօնին վերաբերեալ գործողութեանց աւարտման եւ պաշտօնագրին ստացման։ Հետեւաբար Տ. Վահրիճ Վրդ. առժամապէս կ'երթայ Ռոտոսթօ, յառաջիկայ Ս. Աստուածածնայ տօնին այն տեղ միայն եւ առաջնորդական ընտրութիւն կատարել տալու։

— Գումգաբուէն Հայ-Հռոմէական ազգային մը Ազգ. Պատրիարքարան դիմած է, Մայրենի Եկեղեցին վերստին ընդունուելու խնդրանօք. հարկ եղած օրինական ձեւակերպութիւնները կատարուած են։

— Սղերդէն կը գրեն մեզ յուլիս 9 թուով.— «Ամսոյս 3ին յաջող արդիւնաւորութեամբ աւարտեցան տեղւոյս նըպաստընկալ վարժարաններուն ամավերջի քննութիւնները։ Այս տարուան ընթացքին մէջ թէ՛ քոլէրայի եւ թէ ուսուցչական փոփոխութեանց երեսէն, երկու հեղ, 10–15 օր, դասախօսութիւնները ընդհատեցան։ Սղերդի վարժարաններուն վերատեսչութիւնը, ստիպուած է իբր շրջանաւարտ արձակել այս տարուան Ե. դասարանին եօթը սաները, ըստ որում Նպաստից Յանձնաժողովի կողմէն վարժարանիս յատկացուած անբաւական նըպաստով եւ տեղական դոյզն միջոցներով կարելի չէ պահել հոս բարձր. Նախակրթարան մը, որուն ո՛րչափ անհրաժեշտ պէտք ունի Սղերդ իբր օսմանեան եւ բազմապահանջ Վիճակ մը։ Իրաւութիւնը, թէեւ ատէն, արդէն պաշտօնապէս եւ մանրամասնօրէն տեղեկագրուած է Ազգ. Պատրիարքարան եւ անկէ խնդրուած է որ նպաստի յաւելումով մը ապահովուի մեր վարժարանին պիւտճէն, հակառակ պարագային, Սղերդի վերատեսչութիւնը, այդ պիւտճէին անբաւականութեան պատճառաւ, ստիպուած է գիւղացին պալ Նախակրթարանի մը աստիճանին իջեցնել վարժարանը, ինչ որ մեզի համար փակուած ըլլալ է, նկատելով որ այդ պարագային բարձրագոյն կարգերուն աշակերտները ցրուել հարկ պիտի ըլլայ։ Ազգ. Պատրիարքարանը անշուշտ, նպաստաւոր տնօրինութիւն մը պիտի ընէ չփակելու համար վարժարանին դուռները։ Հազզօի ուսուցչութիւնը, վարժարանին տարեկան արձակուրդը հրատարակելէ յետոյ, խմբովին Սղերդ եկաւ, վերատեսուչ Սրբազան Հօրմէն ամսական ստանալու ակնկալութեամբ, բայց դժբախտաբար ձեռնունայն ետ դարձաւ, որովհետեւ Ազգ. Պատրիարքարանէն ստացուած նըպաստը, որ տարիէ մը ի վեր դադրած է, դեռ չղրկուեցաւ, հակառակ ո՛րչափ խնդրանքներու։ Ընթերցողը, ինքնին կրնայ մակաբերել Հազզօյ խեղճուկ ուսուցիչներուն վիճակը։ Տարի մը չորսունակ աշխատիլ կեանք մաշեցնել՝ 50–100 ղրշ. աննշան ամսաթոշակով եւ վարձք չստանալ։

— Մեր այսօրուան առաջին էջին մէջ հրատարակած ենք Իզմիրի առաջնորդական ընտրութեան նկարագրութիւնը, զոր մեր թղթակիցը փութացած է ղրկել, օրը օրին հաղորդելով ընտրութեան արդիւնքը։

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ

Նպաստից Յանձնաժողովոյ

Մայրենի լեզու (Ն. Տ. Ղեւոնդեան) Ա. Տարի 2 1/2 ղրշ., 20րդ Տպագրութիւն 1904, 43 պատկեր։ Մայրենի լեզու (Ն. Տ. Ղեւոնդեան) Բ. Տարի 4 ղրշ., 15րդ Տպագրութիւն 1900, 66 պատկեր։ Մայրենի լեզու (Ն. Տ. Ղեւոնդեան) Բ. Տարի 4 ղրշ., 9րդ Տպագրութիւն 1902, 80 պատկեր։ Մայրենի լեզու (Ն. Տ. Ղեւոնդեան) Դ. Տարի 4 ղրշ., 6րդ Տպագրութիւն 1897, 20 պատկեր։ Թուաբանութիւն պատկերազարդ Յ. Եւսաւիֆեան 3 1/2 ղրշ.։ Քրիստոնէական Մարկոսեան 31րդ Տպագրութիւն 1897, 1 1/2 ղրշ.։ Ա. Գիրք Ֆրանսերէնէ ի հայ Թարգմանութեան 3 ղրշ., (Ռ. Յ. Պէրպէրեան) 3րդ Տպագրութիւն 1903։ Մայրենի լեզուի այս չորս հատորները որ բազմաթիւ տպագրութեանց արժանացած են, նմանօրինակ ընթերցարաններու հետ բաղդատելով միշտ կը պահեն իրենց առաւելութիւնն՝ լեզուի մաքրութեան, նիւթոց դասակարգութեան եւ մանկավարժական դրութեան տեսակէտով։ Մեծայարգ ուսուցչաց ուշադրութեանը կը յանձնուի մասնաւորապէս վերջերս հրատարակուած Ռ. Յ. Պէրպէրեանի Առաջին Գիրք ֆրանսերէնէ ի հայ Թարգմանութեան Գ. Տպագրութիւնը, որուն հասոյթը հեղինակը նուիրեց վեհանձնաբար Նպաստից Սնտուկին։ Սոյն գիրքը, որ միակն է իր տեսակին մէջ, կրնայ օգտակարագոյն կերպով գործածուիլ Նախակրթարանց մէջ, իբրեւ առաջնորդ ֆրանսերէն լեզուի ուսուցման։ Նպաստից Սնտուկին հաշուոյն հրատարակուած գրքերուն առաւելութիւնն ալ աւելի կը շեշտուի երբ նկատուի որ անոնց ամբողջ հասոյթը յատկացուած է գաւառական դպրոցներու եւ որբանոցներու։

Ուստի գաւառաց ու Կ. Պոլսոյ ընդհ. դպրոցներու մեծայարգ Տեսուչներու եւ Հոգաբարձութեանց ջերմապէս կը յանձնարարուի սոյն գրքերու գործածութիւնը իրենց Տնօրէնութեան տակ գտնուած վարժարաններու մէջ։ Փոքրաքանակ եւ մեծաքանակ առնողներուն խիստ գոհացուցիչ զեղչ կը տրուի։ Կը գտնուին բոլոր հայ գրավաճառաց քով։

Զգուշանալ կեղծերէն։

(Կճիէ Ազգ. Պատրիարքարանի)

ՄԱՀ

ՄԱՐՏԻՐՈՍ ԷՖ. ԹՕՔԱՏԵԱՆԻ

Վերջին պահուն խորին ցաւով կ'իմանանք, Մանչէսթրէ հասած հեռագրէ մը, մահը Մարտիրոս էֆ. Թօքատեանի՝ երէց եղբօր Տիգրան եւ Յովսէփ էֆ.ներու եւ պետը Թօքաթեան առեւտրական հռչակաւոր տան։ Մարտիրոս էֆ. Թօքաթեան երկար տարիներէ ի վեր հաստատուած էր Մանչէսթր, ուր առեւտրական ու ձեռնարկական ընդարձակ գործառնութիւններ կը վարէր եւ իր մեծահարուստ վաճառականի անուան կը միացնէր բարեգործ հայրենասէրի արժանիքը։ Իր նպաստները անպակաս եղած էին բարեգործական ու բարեպաշտական հաստատութեանց։

Հանգուցեալը օգնութեան ձեռք կարկառած է նաեւ ձախորդութեան մէջ գտնուող գործի մարդոց, մա՛նաւանդ վաճառականներու, նպաստելով անոնց վարկին վերահաստատման։ Ողջամիտ, պարկեշտ եւ բարի անձ մը անունը եւ յիշատակը կը թողու։

Այս տխուր առթիւ կը փութանք մեր ցաւակցութիւնները յայտնել Թօքատեան Տիգրան եւ Յովսէփ էֆ.ներուն եւ ամբողջ ընտանեաց ու ազգականաց բոլոր։

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՔՕՆՍԹԱՆԴԻՆՕՓԼ)

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՃԱՊՈՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՊԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ, 7 օգոստոս.— Քուրօբաթքին զօրավարը կը հեռագրէ Զարին թէ հարաւային ճակատին վրայ կատարուած հետախուզութեան մը պահուն, ռուս զօրախումբ մը Ճաբոնները ետ մղեր է երկու գիւղերէ։ Զօրավարը կը ծանուցանէ նաեւ թէ Ճաբոնները անճարանքով փախեր են Հէյչիաննթայէն Ռուսներու ռումբերուն տակ [illegible]։ Հեռագիրը կ'ըսէ թէ ռուսական բանակին արեւելեան ճակատին վրայ որ եւ է փոփոխութիւն չկայ։

— Բորթ-Արթուրի հրամանատար Շթէօսէլ զօրավարը հետեւեալը կը հեռագրէ.— «Յուլիս 26ին, 27ին ու 28ին ռուս զինուորները, [illegible], ետ մղեր են Ճաբոններուն յարձակումները, անոնցմէ կորուստներ պատճառելով անոնց։ Ռուս զինուորները խանդավառութեան մէջ էին։ Այդ ճակատամարտերուն մէջ մեր կորուստը է հազար հինգ հարիւր զինուոր մեռած ու վիրաւոր եւ քառասուն սպայ։ Չինացիներու եւ ճաբոնցի գերիներու կողմէ հաղորդուած տեղեկութեանց նայելով, Ճաբոններու կորուստը գրեթէ տասը հազար հոգիի հասած է։ Ճաբոնները ժամանակ չունեցան իրենց մեռելները ու վիրաւորները ժողուելու։»

— Չէ-Ֆուէն այսօրուան թուականով կը հեռագրեն հեռագրական ռուս գործակալութեան թէ Չինացիներու կողմէ տրուած տեղեկութեանց նայելով, օգոստոս 5ին կատաղի ճակատամարտ մը կատարուեր է Բորթ-Արթուրի ամրացներուն տոլէ՝ քամաքի կողմէն։ Ճաբոնները ետ մղուեր են ահագին կորուստներով։ Ճաբոններուն մեռելներուն թիւը տասը հազար կը հաշուուի։ Ռուսներուն գալով, անոնք ալ հազար հոգի կորսնցուցեր են։

ԲԱՐԻԶ. — Բեկերպուրկէն կը հեռագրեն Մաթէնի. — «Կը հաւաստուի թէ Քուրօբաթքին զօրավարը հրաման առեր է վերջացնելու նահանջի շարժումը եւ յարձակողական սկսիլ։ Բեկերպուրկի մէջ կը սպասուի որ Բորթ-Արթուր մինչեւ տասը օր գրաւուի»։

ՎԻԷՆՆԱ. — Ֆրանց Եօսէֆ կայսրը ամսոյս 16ին Մարիէնպատ պիտի ժամանէ, ուր Անգլիոյ Թագաւորին այցելութիւն պիտի տայ եւ հետեւեալ օր Իշլ պիտի դառնայ։

ԷՍԷՆ. — Այսօր կատարուեցաւ Հերբեաններու համաժողովին բացումը։ Ներկայ էին զանազան երկիրներէ եկած պատուիրակութիւններ, բայց աղմուկ ծագելով, ժողովը ցրուեցաւ։

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՕՆԱԼ)

ՊԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ, 7 օգոստոս.— Ռուսիոյ ճամբաներու եւ հաղորդակցութեանց նախարարը Պոյքալ լճը գնաց, նոյն լիճին շուրջը շինուող երկաթուղիի գիծը աչքէ անցընելու համար։ Երկաթուղին սեպտեմբեր 15ին պիտի բացուի։

— Վլատիվոսթօքի գրաւմանց դատարանը որոշեց թէ անգլիական Նայթ-Քոմանտըր շոգենաւը օրինաւոր պայմաններուն մէջ ընկղմած է։

— Շթէօսէլ զօրավարը կը հեռագրէ Զարին թէ յուլիս 26ին, 27ին, 28ին եւ 29ին Ճաբոններուն կողմէ կատարուած յարձակումները ետ մղուեր են յաղթական կերպով։ Ճաբոնները գրեթէ տասը հազար հոգի կորսնցուցեր են եւ Ռուսներն ալ հազար վեց հարիւր։

ԲԱՐԻԶ. — Լիաօ-Եանկի շուրջը կատարուած ճակատամարտներու մասին, երեկուան հեռագիրներէն զատ, մինչեւ կէս գիշեր նոր լուր չէ հաղորդուած ո՛չ Լոնտոնէն եւ ո՛չ ալ Բեկերպուրկէն։

ԲԱՐԻԶ. — Հանրապետական նախարարական կուսակցութենէն Պ. Տըլնքլ Սոյի շրջանակէն երեսփոխան ընտրուեցաւ։

ԲԷՆԹԱ. — Խորհրդարանը ընդունեց հանդարտական ելմտացոյցը։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

Բոլոր թուղթերը ընդհանրապէս, բայց մանաւանդ օսմանեան քոնսոլիտէն բարձրացած է եւ շատ հաստատ կը բռնուի Սակարաններու մէջ։ Օսմանեան քոնսոլիտէ մեծաքանակ կը գնուի դարձեալ քանի օրէ ի վեր թէ՛ եւրոպական եւ թէ Ղալաթիոյ Սակարանին մէջ եւ ալ աւելի բարձրանալու հակամէտ կ'երեւան գիները։ Մ. Հ.

ՓԱԿՈՒՄ 24 Յուլիս

Օսմ. Քոնսոլիտէ Միացեալ	Օ. Ո.	92	29
Ամէնէն բարձր գին	»	92	23
Ամէնէն վար գին	»	92	13
Րումէլիի Երկաթուղի գոց.	Ֆր.	120	25
Ամէնէն բարձր գին	»	120	50
Ամէնէն վար գին	»	120	—

ԲԱՑՈՒՄ 26 Յուլիս

Օսմ. Քոնսոլիտէ Միացեալ	Օ. Ո.	92	28
Րումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	120	50
Տիւբբէքի Թայրիէ		89	—
Սամանիէ		—	—
Ռէժի		—	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Յունական պանքա		112	—
Տէրքոս		245	—
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	20
Թրամվէյի բաժնեթուղթ		6	02
» ժուիսանս		2	02
» արտօնութ. գծ.		492	—
Փարափ Կ. Պոլսոյ		512	—
Թրանսվալ		91	—
Քրէտի Ֆօնսիէ Էժիբսիէն Ա		278	—
» » » Բ		265	50
Լավրիօն		50	50
Անատոլըի երկաթուղի բաժնեթուղթ		11	75
» պարտաթուղթ	«	525	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	—	—
» » » չէք	»	109	15
Բարիզ » »	Ֆր.	23	08 3/4
» » » չէք	»	—	—
Պէրլին անտակոս չէք	մարք	18	73
Վիեննա չէք	Ֆիոր.	21	91

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	02
Անգլիական ոսկի	»	109	30
Բոլ էմբէրիալ	»	89	20
Ֆրէմիօ	»	51	05
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	02
Մէթալիք	»	—	—
Րուպլի թղթադրամ	Օ. Ո.	5	60

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 6 Օգոստոս

Անգլիական Քոնսոլիտէ		88	37
Միացեալ պարտք	բաց.	84	50
	գոց.	84	50
Օսմանեան Պանքա		13	63
Յունական 1888-188)		91	50
Հելլենական 5 %		45	—
» Մօնօբօլ		46	50
Պուլկարական 1892		91	75
Էժիբթիէն Իւնիֆիէ		104	75
Ճաբոնական %		74	25
[illegible]		3	93
Շարթըրտ		1	51
Փոխանակագիր		25	37 1/2

ԲԱՐԻԶ, 6 Օգոստոս

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		97	85
Միացեալ պարտաթուղթ բաց.	Ղրշ.	86	45
գոց.	»	86	55
Օսմ. Կայս. Պանքա	Ֆր.	566	—
Օսմանիէ	»	—	—
Րումէլիի երկաթուղի	»	122	75
Օսմ. Մաքսատուն	»	459	—
Օսմ. Ռէժի	»	374	—
Բրիօրիթէ Թիւրք 4 %	»	501	—
Քրէտի Լիօնէ զուբօնը կտրած	»	1138	—
Իտալական Ռանթ	»	103	75
Սպանիական արտաքին	»	85	67
Աւստրիական	«	103	—
Թրանսվալ	»	100	51
Ռուսական 4 %, 1901	»	93	20
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	255
[illegible]	»	—	—

ՎԻԷՆՆԱ, 6 Օգոստոս

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	Ֆր.	239	90
Րումէլիի երկաթուղի	»	137	—
Օսմ. Ռէժի	»	240	—

ՊԷՐԼԻՆ, 6 Օգոստոս

Միացեալ պարտաթուղթ	Ֆր.	82	40
Րումէլիի երկաթուղի	»	137	50
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	102	70
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	30

ԱԶԴ

Պորտիզակ հաստատուող դերձակ Սարգիս էֆ. Տնտեսեան կը ծանուցանէ Պորտիզակի եւ շրջակայ հասարակութեանց թէ, իր քով կը գտնուին Վէհարլ-մէն հռչակաւոր Ընկերութեան կարի մեքենաները, որ դիւրամատչելի գիներով գոհացուցիչ պիտի տայ իրեն դիմողներուն։ Սարգիս էֆ. միանգամայն կը ծանուցանէ թէ ուրիշ մեքենաները, ինչ ընկերութեան ալ վերաբերին կը վստահեցնէ զանոնք մաքրելու եւ վերաշինելու գործողութիւնները աժան, խիստ աժան գիներով կատարել։ 2—5

Բարիզի 1900 տարւոյ Ցուցահանդէսին առթիւ հաւաքուած ատամնաբուժական վերջին համաժողովին մէջ, ճանաչուեցաւ թէ Օտոլը յաւագոյնն է ցարդ ծանուցուած բոլոր ակռայի փոշիներուն։

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷ

ԱԶԴ. — Շիրքէթի Խայրիէի վարչութիւնը նկատելով որ մայրաքաղաքիս բընակիչներէն բազմաթիւ անձեր կը փափաքին մասնաւոր ծովու օդ ծծել շոգենաւով պըտոյտ մը կատարելով Վոսփորի վրայ, որոշեց շոգենաւային մասնաւոր երթեւեկութիւն մը հաստատել զեղչուած գիներով։ Հասարակ շոգենաւը, ընդարձակ կամրջակ մը ունենալուն համար, այս երթեւեկութեան յատկացուած է։ Ամէն ուրբաթ եւ կիրակի, յառաջիկայ կիրակիէն սկսեալ, 25 յուլիս 7 օգոստոս, յիշեալ շոգենաւը կամուրջէն պիտի մեկնի ժամը 6.30ին (Ը. Թ.), իսկ եւրոպական ժամով 1.45ին։ Հետեւեալ նաւամատոյցները պիտի հանդիպի. Սիրքէճի, Պէշիկթաշ, Սկիւտար, Պէյլէրպէյ, Արնաւուտքէօյ, Անատոլը Հիսար, Եէնիքէօյ, Պէյքօզ եւ Մէյտանպուրնու։ Կամուրջ պիտի դառնայ, Մէյտանպուրնուէն մեկնելով ժամը 10ին (Ը. Թ.), իսկ եւրոպական ժամը 5.15ին, միեւնոյն նաւամատոյցները հանդիպելով։ Ուղեւորները կրնան շոգենաւին մէջ մնալ մեկնելէն մինչեւ վերադարձը, առանց շոգենաւէն դուրս ելլելու, կամ թէ յիշեալ նաւամատոյցներէն մէկը դուրս ելլել, եւ այդ պարագային, իրենց տոմսակները պիտի կրնան ընդունելի ըլլալ վերադարձին, միեւնոյն կառաբարձ շոգենաւով։ Պիւֆէ մըն ալ պիտի գտնուի շոգենաւին մէջ։ Տոմսակին գինն է. առաջին կարգ՝ 6 ղրուշ, երկրորդ կարգ 4 ղրուշ, ամէն նաւամատոյցի համար, ընդունելի երթի ու դարձի համար։

4—9

ՎԱՐՁԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

ՕՍՄ. ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՔԻ

Հրահանգներ դրոշմաթուղթ ծախողներուն

Դրոշմաթուղթի Օրէնքին 39րդ յօդուածը կը տրամադրէ թէ. — «Այն թուղթերը որոնք պահանջուած քանակութեամբ բայց բաւ փակցուելիքէն տարբեր տեսակ դրոշմաթուղթ մը կը կրեն, անդրոշմ պիտի նկատուին. այդ դրոշմաթուղթը պէտք է չակուի, առանց սակայն որ եւ է տուգանք պահանջելու փակցնողէն»։ Հետեւաբար հանրութեան շահուն վնասող սխալներուն տեղի չտալու համար դրոշմաթուղթ ծախողները պէտք է գնողներուն փոխ տալէ առաջ հարցնեն թէ հետեւեալներէն ո՞ր տեսակին պէտք ունին.

Որոշ դրոշմաթուղթ.
Համեմատական դրոշմաթուղթ.
Խաղի քարտերու դրոշմաթուղթ.
Ազդերու եւ ծանուցումներու դրոշմ.
Կնքական տուրքի դրոշմաթուղթ.

Միջոցներ ձեռք պիտի առնուին այն վաճառողներուն դէմ որոնք ասոր հակառակ կը գործեն։

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

21/13 Օգոստ. 1904 3—6

* * *

ԱԶԴ.— Օսմ. Հանր. Պարտքի Թողեալ հասոյթներու Ընդհ. Տնօրէնութիւնը պատիւ ունի ծանուցանելու թէ դրոշմի կանոնագրին 32 եւ 33րդ յօդուածներու տրամադրութեան համաձայն մասնաւոր կնիքներ պատրաստուած են արտասովոր դրոշմին համար կարգ մը տպագրուած թուղթերու եւ ֆօրմիւլներու, որոնք ենթակայ են 2, 5, 10 եւ 20 փարայի եւ 1, 2, 3, 5 եւ 25 ղրշ.ի դրոշմել տուրքի։ Հետեւաբար, անոնք որ կ'ուզեն դրոշմի ենթարկել այս կարգի թուղթերը պէտք է ներկայացնեն զանոնք մասնաւոր դիւանին, Պոլիս Զինարանի տեսչութեան, ուր հարկ եղած ձեւակերպութիւնները պիտի կատարուին, կանոնական տուրքի կանխիկ վճարմամբ եւ հարիւրին 5 զեղչուելով՝ ըլլալիք կորուստի փոխարէն։

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

28/11 Յուլիս 1904

* * *

ԱԶԴ.—1890ի 4 % Օսմանիյէ Օսմ. պարտաթուղթի տէրերուն կը ծանուցուի թէ նոյն պարտաթուղթերուն 29րդ վիճակահանութիւնը պիտի կատարուի 1904 31/13 օգոստոսին Հանր. Պարտքի Վարչութեան մէջ, Պոլիս, Ճըղալօղլու փողոց։

Կ. Պոլիս, 19/1 օգոստ. 1904 4—6

* * *

Օսմ. Հանր. Պարտքի վարչութեան Թողեալ հասոյթներու ընդհանուր Տնօրէնութիւնը կը ծանուցանէ Պրուսայի չերամաբուծական վարժարանին ուսանողներուն թէ այդ վարժարանը պիտի վերաբացուի 1904 սեպտեմբեր 4/27ի չորեքշաբթի օրը եւ թէ դասախօսութիւնները նոյն օրը պիտի վերսկսին։ Հետեւաբար Ա. եւ Բ. կարգերուն ուսանողները կը հրաւիրուին նոյն օրը ներկայ գտնուիլ չերամաբուծական վարժարանը։

Տնօրէնութիւն

14/27 յուլիս 1904 6—10

Յ. Գ. Մասնաւոր պատասխաններ պիտի դրուին արտադրութեանը տակ այն անձերուն որոնք ուզեն անանցմէ։

16—25

ԻԼԱՆ

(Խազինէի Խասսաի Շահանէ)

Խազինէի Խասսաի շահանէտէն միւպաեխաս օլընմագ գարփիրա, միսմար, պօրու, մէնթէշէ, վիտա վէ պանիա միւմասիլ էշեաի սաիրէի ինտէլ հալը լուզումինին [illegible] նէթիճէի էվվէլիէսի իճրա գըլընաճագընտան իթմամ թալիփ օլանլարըն թէքլիֆնամէ [illegible] Խազինէի [illegible] միւրաճաաթլարը [illegible]։

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ԱԶԴ.—Թէմէթէքիի օսմ. չորս առ հարիւր տոկոսաւոր Բրիօրիթէ արժեթղթոց բաժնեգրեներուն կը ծանուցուի թէ 23 թիւ կտրօնին, որուն պայմանաժամը 1904 օգոստոսին կ'աւարտի, ինչպէս նաեւ 1904 յուլիս 1/14ի վիճակահանութենէն ամորթ եղած պարտաթուղթերուն վճարումը պիտի կատարուի յառաջիկայ օգոստ. 1/14էն, սկսեալ Օսմ. Պանքային Կ. Պոլսոյ, Բարիզի եւ Լոնտոնի ճիւղերէն: 9—12

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
10,000,000 ՕՍՄ. ՈՍԿԻ ԴՐԱՄԱԳԼԽՈՎ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ Ղալաթիա
ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ՝ Պոլիս, Եէնի ճամի
ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ՝ Բերա, Շիտակ ճամբան Թ. 347

ԳԼԽԱՒՈՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ԼՈՆՏՈՆԻ ԵՒ ԲԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ

Ատալիա, Ատանա, Այտըն, Աֆիոն-Գարահիսար, Հալէպ, Աղեքսանդրիա, Էտիրնէ, Էնկիւրի, Պաղտատ, Պէյրութ, Պրուսա, Գասթըմունի, Դամասկոս, Գոնիա, Լառնագա, Գահիրէ, Մէրսին, Միթիլէ, Ուշաք, Բորդ-Սայիտ, Սելանիկ, Սամսոն, Սըվազ, Իզմիր, Տրապիզոն:

Որոշեալ պայմանաժամով կամ ընթացիկ հաշուի (գոնթ-գուրան) փոխատուութիւն կ'ընէ, արժեթուղթեր կամ փոխանակագիրներ (բոլիչա) պահեստ առնելով:

Փոխանակագիրներ կը զեղչէ: Թուրքիոյ եւ օտար երկիրներու գլխաւոր քաղաքներուն վրայ փոխանակագիրներ, չէքեր, վարկագիրներ եւ հեռագրական օրտիններ կու տայ:

Ընթացիկ հաշիւներ կը բանայ, արժեթուղթեր եւ արժեքաւոր առարկաներ կ'ընդունի ու կը պահէ:

Թուրքիոյ եւ արտասահմանի մէջ կուբոններ եւ փոխանակագիրներ կը գանձէ, ապահովական հրամաններ կը գործադրէ, զանազան տեսակ դրամներ կը փոխէ, կ'առնէ ու կը ծախէ:

Օսմ. Պանքան հետեւեալ պայմաններով եւ տոկոսներով դրամ պահեստի կ'ընդունի.—

2 տարի պայմանաժամով պահեստի համար տարեկան 100ին 3 ու կէս տոկոս կու տայ. մէկ տարի պայմանաժամով պահեստի համար՝ տարեկան 100ին երեք: 6 ամիս պայմանաժամով պահեստի համար տարեկան 2 առ հարիւր, 3 ամիս պայմանաժամով պահեստի համար տարեկան 1½ առ հարիւր:

Պոլսոյ գործակալութիւնը վերոյիշեալ բոլոր գործառնութիւնները կը ստանձնէ, եւ անկէ զատ ապրանքներու վրայ փոխատուութիւններ կ'ընէ եւ գոնսինեասիոնով եւ [illegible] ապրանքներ [illegible] կ'ընդունի:

Բերայի մասնաճիւղը նմանապէս կը կատարէ Պանքային վերոյիշեալ բոլոր գործառնութիւնները (բացի ապրանքներու վրայ կատարուածներէն), եւ անմիջապէս ժառանելու պայմանաւ կը գնէ եւ կը ծախէ զանազան վիճակահանութեանց արժեթուղթեր, ինչպէս Վիլ տը Բարիի, Ռումէլիի երկաթուղեաց, Հելլենական կամ Բանամայի վիճակահանութեան արժեթուղթեր եւն. եւն.: Պոլսոյ գործակալութիւնը եւ Բերայի մասնաճիւղը կը ծախեն նաեւ Ռումէլի Երկաթուղեաց արժեթուղթերու բրոտիւները եւ Օսմ. Պանքային Թուրքիոյ մէջ հաստատուած միւս բոլոր գործակալութիւններուն նման կ'ընդունին տարեկան 2% տոկոսով մինչեւ 10ը օսմ. ոսկի, ընթացիկ հաշիւ բանալով:

Օսմ. Պանքան 3½% Ֆրանսական եւ 3% Գերմանական Ռանթերու փոխարէն գումարներ փոխ կու տայ, պզտիկ ընթացիկ հաշիւի դրութեամբ. յիշեալ Ռանթերը՝ պահեստի դրուած արժեթուղթերու յատուկ սնտուկին մէջ կը պահուին: Պահեստի դրուածներու քանակին անխտիր համեմատութեամբ, եղած փոխատուութիւնն ալ հետզհետէ կ'աւելնայ:

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ
ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆԵԱԼ ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ
1892 Օգոստ. 2/14 եւ 1310 Սեֆեր 20 թուակիր ֆերմանով

Դիմել Ընկերութեան Կեդր. գրասենեակը, Ղալաթիա, Քարաքէօյ, Եէնի խան եւ կամ հետեւեալ հասցէներուն.—

Մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի,
Եէնի Ճամիի հրապարակ.
Պոլիս Մ. Մ. Ի. Սաաք եւ Ռօտիրի,
Շէյխիւլ Իսլամ խան, Պահճէ գաբու Թիւ 10
Մոքրիգիւղ, Մ. Ա. Անճէլիտէս,
կայարանի հրապարակ.
Գատըգիւղ, Քեամիլ էֆ.,
չուկայի հրապարակ.
Գատըգիւղ, Մ. Ա. Անդիբա,
Մօտա ճատտէսի.

Պէօյիւքտէրէ, Մ. Ա. Տէմարճի.
Ղալաթիա, Մ. Ա. Բիրժանց,
Թիւ 12. Թիւնէլ խան.
Ղալաթիա, Մ. Էդիէն Գրէմէզի,
Թէվէքքիլ խան.
Բերա, Մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի,
Մեծ Փողոց.
Շիշլի, Մ. Է. Ռոսէ,
Պէօյիւքտէրէ ճատտէսի, Թիւ 137.
Մեծ Կղզի, Բէսուլ էֆ.
Բ. Սամմարիթա, Բէնտիք.

17 Գործակալութիւնք Օսմ. գլխաւոր քաղաքաց մէջ: 7—50

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՐԱՎԱՃԱՌՈՒԹԵԱՆ ԱՄԵՆԱՄԵԾ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆԸ. 160,000 ՍՏՈՐԱԳՐՈՒՈՂ, ԲԱԺԱՆՈՐԴ 1904 ՅՈՒՆՎ. 1ին

ՆՈՐ ԼԱՐՈՒՍ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

Համայնագիտական բառարան եօթը հատորէ բաղկացեալ (վեցը հրատարակուած)

Հետզհետէ արդի կեանքի պայմանները ամենուն համար անհրաժեշտ կը դարձնեն համայնագիտական լաւ բառագիրք մը: Այդ պատճառաւ է որ հրաշալի յաջողութիւն մը գտած է ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ՆՈՐ ԼԱՐՈՒՍԸ, որ իր տեսակին մէջ կատարելութիւն մըն է. վերջին աստիճանի կատարեալ, ինչպէս արդի պահանջները գոհացնող, չորս հարիւր ընտրեալ աշխատակիցներու կողմէ խմբագրուած, առատօրէն պատկերազարդուած եւ գունաւոր քարտէսներ ու տախտակներ կը պարունակէ: Այս հիանալի բառագիրքը գերընտիր է մինչեւ հիմա Ֆրանսայի եւ ուրիշ երկիրներու մէջ հրատարակուած նմանօրինակ գործերէն: Մինչեւ հիմա հրատարակուած վեց հատորները միայն կը պարունակեն 175,000է աւելի յօդուած, 36,000 պատկեր, 67 գունաւոր տախտակ եւ 360է աւելի սեւ եւ ուրիշ գոյներով քարտէսներ: Այս մէկ քանի թիւերէն կարելի է դատել այն մեծ ծառայութիւնը՝ զոր կարելի է սպասել այսպիսի գործէ մը: ԼԱՐՈՒՍ գրավաճառանոցը, Բարիզ, Մոնբառնաս փողոց, Թիւ 17, խնդրողին՝ 16 երեսէ բաղկացեալ պրակ մը՝ իբր նմոյշ ձրի պիտի ղրկէ:

Ամբողջ գործին բաժանորդագրութեան համար հիմակուան գինն է 200 ֆրանք՝ թղթակազմ, 235 ֆրանք՝ կազմուած, վճարում. 100 ֆրանք ստորագրուած ատեն, եւ միւսը՝ վեց ամիսէ վեց ամիս:

Կարելի է բաժանորդագրուիլ Լառուս գրավաճառանոցը, Բարիզ, Մոնբառնաս փողոց, թիւ 17, նաեւ գլխաւոր գրավաճառանոցներուն մօտ: Բաժանորդագրուողները կը ստանան հրատարակուած վեց փառաւոր հատորները. եօթներորդ եւ վերջին պիտի հրատարակուի յառաջիկայ յուլիսին: 25 4—20

ՍԻՆԿԷՐ
ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ
THE SINGER MANUFACTURING Cie.

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատէ շինուած ըլլալով, իրենց տեւողութեամբ այնքան գնահատուած են, որ աշխարհիս ամէն կողմ տարածուած են եւ բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել: Սինկէր Ընկերութիւնը ցարդ 490է աւելի պատուոյ վկայական եւ շքադրամ ստացած բոլոր ցուցահանդէսներէն:—

Մասնաճիւղեր բազմաթիւ Թուրքիոյ մէջ:

Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմիայն Սինկէր Ընկերութեան վաճառատուններու մէջ:

Բերա) 1. Մեծ փողոց, Պօն Մարշէի դիմաց Թիւ 343 եւ 343 կրկին:
) 2. » » Կալաթա Սէրայի դիմաց.
Կալաթա) 1. Սինկէր խան Թիւնէլի եանը:
) 2. Թրամվայի կայարանին դիմաց.
Պոլիս) 1. Սուլթան Համամ Թիւ 2.
) 2. Սուլթան Պազարը, Թրամվայի կայարանին դիմաց Թիւ 13:
Սկիւտար) Չարշը պօյու, Թիւ 120:

Դասեր եւ Նորոգութիւններ ձրի: Սինկէր Ընկերութեան Կեդր. վարչատեղին կը գտնուի Բերա, Մեծ փողոց, Թիւ 343 եւ 343 կրկին. Սարգիս պէյ Տիւզօղլուի տունը: 16 10—50

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Ընդմէջ Հըլի Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1069	Գոմօ	[illegible]49	Կոզօ	[illegible]11	Մալ'օ	724	Ռոզարիօ	136
Ալէքթ	3607	Գոնկօ	[illegible]9[illegible]6	Կրոտօ	1[illegible]95	Մարէնկօ	[illegible]273	Սա. ֆո	1113
Անճէլօ	1541	Գորսօ	893	[illegible]իրօ	775	Մարդէլլօ	37[illegible]9	[illegible]	1735
Արիոսթօ	2277	[illegible]	43[illegible]1	Հիտալկօ	1581	[illegible]	3[illegible]27	Սիլվիօ	1193
Պասանօ	1822	[illegible]	9[illegible]7	Հի[illegible]	3[illegible]2	Միլ	1[illegible]57	[illegible]	1203
Փորտոփինօ	1264	Տուրօ	[illegible]383	Հորաթիօ	36[illegible]0	Մոնթէպէլլօ	1735	Թասսօ	1323
Քրավօ	1076	Տրակօ	1713	Հումպէր	595	Մուրիլլօ	[illegible]4[illegible]9	Թ. Ուիլսըն	15[illegible]6
Պըլինօ	841	[illegible]	5[illegible]4	Իակօ	2354	Նէրօ	1033	Թորոնթօ	3327
[illegible]	443[illegible]	Էկօ	1464	Իտահօ	5[illegible]4[illegible]	Օճ[illegible]ո	41[illegible]0	[illegible]	1470
[illegible]	137[illegible]	Էլտորատօ	1[illegible]20	Ճ[illegible]ւնօ	10[illegible]0	Օն[illegible]ո	4036	[illegible]	487
Գաիրօ	1337	Էրկօ	84	[illegible]	1053	Օրլանտօ	[illegible]535	Ուրպինօ	2429
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	9[illegible]4	[illegible]	[illegible]07	[illegible]	637	Վասօ	1914
[illegible]	1[illegible]94	[illegible]	1[illegible]28	[illegible]	17[illegible]0	Բոլո	510	Վոլօ	1289
[illegible]	[illegible]	Ֆլամինկօ	149	Լ[illegible]օ	[illegible]053	[illegible]	229	Վոլթուրն.	2396
[illegible]	[illegible]831	Ֆրանչէսգօ	4582	[illegible]	2272	[illegible]	1663	[illegible]	135[illegible]
Քլիօ	[illegible]697	[illegible]	306	Լիվոն[illegible]օ	1[illegible]3	[illegible]	[illegible]613	[illegible]էրո	120[illegible]
Գոլորատօ	[illegible]	Կիկանօ	1[illegible]43	[illegible]	[illegible]	[illegible]	1789		

Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է:

Լորէնցօ շոգենաւը, նաւապետ Ուինկ:

Դիմել առ Գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՐԻՔՕՍ

Թիւ 22—24, Քիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա 10 22—50

ՏՈՔԹ. Բ. ԷՄԻՐԶԷ

Տոքթ. Բ. Էմիրզէ, որ իր բժշկական ուսումը կատարելագործած է Բարիզի մէջ եւ 15 տարիէ ի վեր մեծ փորձառութիւն չահած է, այժմ հաստատուած է, Բերա Պէօյիւք Բարմաք Գաբու, Թիւ 16: Մասնագէտ է մանկաբարձութեան եւ կանանց հիւանդութեանց եւ առանց ցաւ նորագոյն մեթոտներով կը բուժէ ջղային եւ հոգեկան ամէն կարգի հիւանդութիւններ, ինչպէս նաեւ արգանդախցումէ (hystérie) առաջ եկած հիւանդութիւնները, մասնաւոր անդամալուծութիւն եւ կարկամութիւն եւայլն: Անկէ զատ, [illegible] խօլը (օբերասիա), առանց գործողութեան՝ նոր դրութեամբ մը կը դարմանէ, տեղը առանց յայտնի ընելու: Տոքթ. Էմիրզէ էֆ. կը գտնուի, Բերա Պէօյիւք Բարմաք Գաբու, Թիւ 16 տան մէջ, ուր կիրակիէն զատ ամէն օր կէսօրէն յետոյ ժամը 1էն մինչեւ 4 (Ը.Ե.) հիւանդ կ'ընդունի, եւ ուրբաթ օրերն ալ ձրիաբար կը դարմանէ հիւանդները: 8 10—15

ՔԻՆԱՐՏ (CUNARD)
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ

Որ ամիսը երկու անգամ կը բանին Լիվրբուլի եւ Օտեսայի միջեւ

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոն.
Իվէրնիա	18900	[illegible]	[illegible]
Սաքսոնիա	18900	[illegible]	4[illegible]4
Լուքանիա	12950	[illegible]	329[illegible]
Քամբանիա	12950	[illegible]	294[illegible]
Ուլթոնիա	8845	[illegible]	293[illegible]
Ումպրիա	8128	[illegible]	293[illegible]
Էթրուրիա	8120	[illegible]	255[illegible]
[illegible]	7392	[illegible]	31[illegible]
Աուրանիա	7269	[illegible]	16

Դիմել առ ՃՕԼԻ Ե. ՍԻԿԸՐ
20—50 Joly et Seagor
Մէյմէնէթլի խան, Թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց: 14

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿ

7 1904 Մայիս 15 երկուշաբթի օրէն սկսեալ մինչեւ յուլիս 31 11—35

Վոսփորէն կամուրջ

9 0 Ենիմ. մէզր. արտ. Թալպ. Էնիրք սԹն. Էմիրկ. ը. հիսար, պէպէք, արնվ. գրչ. օրԹ. պէկ.
9 40 Պէյք. բզպ. չպուզ զանլ. միրկ. ան հիսար.
10 15 ա. հիսա. զանտ. վանի. չէնկ. պէյլ. գուզգ. պէշկ.
10 30 Պէյք. Ենէք. Էմիրկ. ը. հիսար, պէպէք. արնվ. Գրչ. ՕրԹ. Պէշկ. գ. Թ.
1 25 Կուզգ. պէշիք.
10 5 Պյ. բաշպա. չպզլ. զանլ. միրկ. ա. հիսար.
11 20 Ա. հիսար զանտ. վանիք. չէնկ. պէյլ. գուզգ. գպԹշ.
10 45 Ենմ. մէզր. պյրտ. Թրպ. Եէնիրք. սԹէն. միրկ. պէշիք.
11 30 միրկ. ը. հիս. պէպէք արնվ. գրչ. օրԹ. պէշկ.
12 15 չէնկ. պէյլ. գուզգ. պէշիկ.
12 30 արնվ. գրչ. օրԹ պէշգԹ. զապաԹաշ.
1 19 պէյք. բաշպ. Ենք. չուպ. զանլ. ա. հիսար
1 17 գուզգ. պէշկԹ.
12 30 ա. հիսար զանտ. Պէպ. վանք. չէնկ. պէյլ. գուզգ.
1 Պէպ. արն. գրչ. օրԹ. պէկ. զապաԹաշ.
11 30 Ենմ. մէզպ. պէյօյ. Թրպ. Եէնիրք. սԹն. Էմիրկ. ը. հիսար պէպ.
1 5 Ա. հիսար զանտ. չէնկք. պէյլ. գուզգ. պէշկ.
12 45 Ենիմ. մէզպ. պյրտ. Թարպ. Ենգ. սԹն. միրկ. պէշ.
1 25 Գանլ. Էմիրկ. ը. հիսար. պէպէք. արնավ. գուրչ. օրԹ. պէշկԹ.
1 30 Էօյք. Ենք. սԹէն. միրկ. ը. ա. հիսար.
1 5 Ենմ. մէզպ. պյրտ. բիրէճ. Թրպ. պէյօզ. բաշպ. չպուք. զանլ. ա. հիսար. զանտ. պէշկԹ.
2 22 ՕրԹ. պէշիք. սկիւտար.
2 17 Գանտ. վանք. չէնկ. պէյլ. գուզգ. պէշկ.
2 55 Պէշիկ. զապաԹաշ. սկիւտար.
1 11 Բ. ա. զավազ. Ենմ. մէզպ. պյրտ. Թրպ. Ենք. սԹէն. միրկ. պէշիկԹաշ.
2 45 Միրկ. ը. հիս. Պէպէք. Արնվ. Գրչ. ՕրԹ. պէշ Թաշ
2 45 Պէյք. Բզպ. Չպք. Գանլճ. Ա. Հիսար. Գանտ. Վնք. Չէնկ. Պէյլ. պէշկ.
3 55 ՕրԹ. գուզգ. պէշԹ. զապաԹշ. սկիւտար.
3 30 Պէյք. բաշպ. զանլ. ա. հիս. վանի. չէնկ. Պէյլ. պէշկ.
3 15 Ենմ. Մէզպ. պէյօյ. բիրէճ. Թրպ. Ենք. սԹէն. միրկ. Ը. Հիսար. պէպ.
4 5 Ա. հիսա. զանտ. պէպ. արնվ. գրչ. ՕրԹ. պէշկ. զապաԹաշ. սիւրէճիք.
4 30 Պէյք. բզպ. չուպ. զանլ. ա. հիս. պէյլ.
5 5 Ա. հիս. զանտ. վանք. չէնկ. պէյլ. գուզգ. պէշկԹ. սկիւտ.
4 24 Բ. ա. Զավազ Ենմ. մէզպ. պյրտ. Թրպ. Ենք. սԹէն. միրկ. ը. հիսար. պէպ. արնվ. գրչ. օրԹ. պէկ.
6 — Պէյք. բզպ. զանլ. ա. հիս. զանտ. վանք. չնկ. պէյլ. Գուզգ. պէշկ. գպԹ.
6 — Ենմ. մզպ. պէյօյ. Թարպ. Ենք. սԹն. միրկ. ը. հիս. պէպէք արնվ. գրչ. օրԹ պէկ.
6 45 Պէյք. բշպ. Ենք. չպուզ. սԹն. զանլ. միրկ. ը. ա. հիս. զնտլ. պէպ. ա. Ն. վանք. գրչ. պէյլ. օրԹ. գուզ. պէշկ. զապԹ.
7 30 Ենմ. մէզպ. պյրտ. Թրպ. պէյք. Ենք. սԹն. միրկ. ը. հիսար պէպէք արնավուտ. գրչ. օրԹ. պէշկ.
8 25 Գանլ. ա. հիս. զանտ. չէնկք. պէյլ. սկիւ.
9 3 ՕրԹ. գուզգ. սկիւտ.
7 54 Բ. ա. Զավազ մէզպ. պէյօյտ. Թրպ. Պէյք. բաշպ. չուպ. զանլ. ա. հիս. Գանտ. վնք. չէնկ. պէյլ. գուզգ. պէշկԹ.
9 30 Ենիմ. մէզր. պէյօյտ. Թարպ. Ենիրք. սԹէն. Միրկ. ը. հիսար, պէպէք. արնվ. գրչ. օրԹ. պէշկԹ.
10 41 ՍԹէն. միրկ. պէշկԹ. սկիւտ.
10 57 Գանտ. պէպ. վանիք. գուրչ. օրԹ. պէշիկ.
10 30 Պէյք. բաշպա. չպուր. զանլ. ա. հիսար չէնկք պէյլ. գուզգ. պէշք. սկիւտ.
10 30 Ենիմ. մէզպ. էօյք. Թրպա Ենք. սԹն. միրկ. ը. հիս. պէպ. Արնավ. գուրչ. օրԹ. պէշիկ. զապաԹ.
10 57 Ա. զավազ մէզար. պէօյք. Թէրպ. Եէնիք. միրկ. ը. հիս. արնավ. զապաԹ.
1 — Կէյքզ. Ենիք.

Կամուրջէն Վոսփոր

10 3 Պէյք. օրԹ. գրչ. արնվ. պէպ. ա. հիս.
11 30 Ա. Հիս. զանլ. չուպ. Ենք. բաշպ. Պէյք
11 25 ԳպԹշ. Պէշկ. ՕրԹ. Գօրչ. արնվ. Պէպէք Ը. հիսար. Էմիրկ. ՍԹՆ. Ենք. Թրպ Պէյօյք. Մէզ. Ենմ. ը. ա. զավազ.
11 20 Սկիւտ. Գուզգ. պէյլ. չէնկ. վանիք. զանտ. ա. հիսար.
12 25 Ա. հիս. զանլ. չպուզ. բաշպա. պէյքօզ
12 — արնավ.
12 3 ՊէշկԹ. զանլըճա
12 35 ա. հիսար
1 — Գապք. պէշկԹ. օրԹ. գրչ. արնվ. պէպ. ը. հիս. միրկ. սԹն. Էնք. Թրպ. բիրէճ. պէօյք. մէզպ. Ենմ.
1 30 Պէշկ. գանտլլի
1 45 Պշ. ՕրԹ. գրչ. արնվ. պէպ. ը. հիս. միրկ.
1 40 Իւսկ. գուզգ. պէյլ չէնկ. վանիք. զանտ. ա. հիս. զանլ. չպուր. Ենք. բշպ. պէյքօզ.
2 05 Սկիւտար. գուզգ. օրԹաքէօյ
2 30 Պշկ. օրԹ. գրչ. արնվ. պէպ. ը. հիս. միրկ. սԹէն. Ենք. Թրպ. պէյօյք. մէզպ. Ենմ. ը. ա. զավազ
2 45 Պէշկ. գուզգ. պէյլ. չէնկ. զանտ. ա. հ. ա. զանլ. պէյքօզ
3 5 ԳապաԹաշէն Իւսկ. գուզգ. օրԹաքէօյ
3 30 Գապք. պէշկ. գուզգ. չէնկ. պէյլ. վանի. զանտ. ա. հսր. զանլ. չուպ. բաշպա. պէյք.
3 45 Գապք. պէշկԹ. իւսկ. գուզգ. օրԹ. պէյլ. չէնկ. գրչ. արնվ. պէպ. զանտ. ա. ը. հիս. միրկ. զանլ. սԹն. Ենք. բաշպա. [illegible]
4 — ա. հիսար.
4 5 Պէշկ. օրԹ. գրչ. արնվ. պէպ. ը. հիս. միրկ. սԹն. Ենք. Թրպ. պէյօյք. մէզ. Ենմ.
5 — Պէշկ. գուզգ. պէյլ. չէնկ. վանիք. ա. հիս. զանլ. չպուզ. բաշպա. պէյք. Թրպ. պէյօյք. մէզ. Ենմ.
6 — Գապք. Պէշկ. օրԹ. գրչ. արնվ. պէպ. ը. հիս. միրկ. սԹն. Ենք. Թրպ. պէյօյիք. մէզ. Ենմ. ը. ա. զավազ
6 45 Գապք. Պէշկ. Իւսկ. գուզգ. օրԹ. պէյլ. չէնկ. գրչ. արնվ. պէպ. ա. հիսար միրկ. զանլըճա
7 25 Պէշկ. օրԹ. գրչ. արնվ. պէպ. ը. հիսար միրկ. սԹէն. Ենիք. պէյլ. Թրպ. պէյօյք. մէզ Ենմ.
8 40 Պշր. Իւսկ. գուզգ. օրԹ.
8 45 Պէշկ. գուզգ. պէյլ. չէնկ. վանիք. զանտ. ա. հիսար զանլ. չպուզ. բշպ. պէյքօզ
8 30 Գապք. պէշկ օրԹ. գրչ. արնվ. պէպէք ը. հիս. միրկ. սԹն. Ենք. պէյլ. մէզ. Ենմ.
9 — Պէշկ. միրկ. Ենք. Թրպա. պէյօյ. մէզ. Ենմ. ը. ա. զավազ
9 30 Պէշկ. օրԹ. գրչ. արնվ. պէպ. զանտ. ը. հիս. միրկ. սԹէն.
10 5 Միրկ. Ենք. Թրպ. պէյօյ. մէզ. Ենմ.
10 — Պէշիք. գուզգ. պէյլ. չէնկ. վանիք. զանտլ.
10 2 Պէշկ. զանտ. ա. հիսար զանլ. չպուզլը բշպ. պէյք. մէզպ. ը. ա. զավազը
10 15 Միրքէնիրէն կամուրջ Պէշկ. գուզգ.
10 5 Պէշիկ. պէյլ. չէնկ.
10 10 Պէշիկ. օրԹ. գրչ. արնվ. պէպէք
10 40 Պէշկ. պէպ. ը. հիս. միրկ. սԹն. Ենք. Թրպ. բիրէճ. պէօյք. մէզպ, Ենմ.
1 50 Պէշկ. պէյլ. վանի. զանտ. ա. հիսար
11 — Գապք. պէշկԹ. օրԹ. գրչ. արնվ. պէպ. ը. հիս. միրկ. սԹն. Ենք. պէյօյք.
11 40 Պէշկ. Միրկ. Ենք. Թրպ. պէյօյք. մէզ. Ենմ.
11 20 ԳապաԹաշ պէյլ. չէնկ. վանի.
12 10 Վանիքէյէն զանտ. ա. հիս. միրկ. Ենք. բ. պ. պէյք.
11 35 Պէշկ. զանլ. ա. հիսար զանլ. չպուր. բաշպա. պէյք.
11 50 Գուզգ. պէյլ. չէնկ. վանիք. պէպ.
11 45 ԳապաԹ. Պէշկ. օրԹ. գրչ. արնվ. պէպ. ը. հիսար. Էմիրկ. սԹն. Ենք.
12 15 Պէշկ. Ենք. Թրապ. պէօյք մէզ. Ենմ.
1 8 Ենն. բէօյքէն բաշպա. պէյք զ
12 10 Պէշիկ. գուզգ. պէյլ. չէնկ. վանիք. զանտ. ա. հիսար
12 15 Պէշկ. օրԹ. գրչ. արնվ. պէպ. ը. հիսար միրկէօն.

COMP. RUSS
Navigation à Vapeur et de Commerce
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթական երթեւեկութիւններ

Յուլիս
Գշ. 27/9 Սեվաստաբոլ ժամը 10ին մ. ջօրէէն առաջ:
Տարտանէլ, Օյնսրոզ, [illegible], Իզմիր, Քիոս, Թարապոլուս—Շամ, Պէյրութ, Եաֆա, Բորթ—Սայիտ, Աղեք[illegible] ժամը 4ին յետ միջ. ըէի:
Եշ. 29/1 Օտէսա ժամը 1ին միջ. ըէէն առաջ:
Շբ. 31/13 [illegible], Իզմիր, Բիրէ, [illegible] ժամը 1ին միջ. ըէէն առաջ: Օտեսա ժամը 2ին յետ միջօրէ:
Կ. ը. 1/14 Ինէպոլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ, Բաթում ժամը 8ին միջ ըէէն առաջ. [illegible], Վառնա, Օտեսա ժամը 3ին յետ միջ ըէի: 6—50

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլի եւ Օտեսայի միջեւ բանող

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
[illegible]	10500	[illegible]	3500
[illegible]	10500	[illegible]	3300
[illegible]	10500	[illegible]	3000
[illegible]	9000	[illegible]	[illegible]
[illegible]	9500	[illegible]	3500
[illegible]	8000	[illegible]	3500
[illegible]	8000	[illegible]	3500
[illegible]	8000	[illegible]	250
[illegible]	8000	[illegible]	3000
[illegible]	[illegible]700	[illegible]	[illegible]
[illegible]	3700	[illegible]	[illegible]
[illegible]	3700	[illegible]	8[illegible]
[illegible]	3300		

[illegible]

19—50 12 [illegible]

ՄՈՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլի, Փորտոյի, Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանող շոգենաւք:

Անուանք	Թոնն.	Անուանք	Թոնն.
[illegible]էզ	300[illegible]	Թիպս	2500
[illegible]	3000	Նէրէիս	2400
Թէյսիոր	3000	Օսիրիս	2250
[illegible]	3000	Բէրա	[illegible]2[illegible]0
[illegible]	[illegible]00	Սֆինքս	2000
[illegible]	3[illegible]0	Կասբլնի	1500
[illegible]	2500	[illegible]	1[illegible]00

Դիմել առ Ժ. Վ. ՈՒԻԹՈԼ եւ ԸՆԿ.
Ուիթոլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ եւ ԸՆԿ.
30 19—50 13 Ճէյմս Սդրիթ Լիվրբուլ

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ՆՈՒՍՈՒՐԵԱՆ

"ԱՐԵՒԵԼՔ,,Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (132)

ԲԻՒՐ ՏԸ ՔՈՒՐՍԷԼ

ԲԱՐԻԶԻ ԳՈՐԾԱՒՈՐՈՒՀԻՆԵՐԸ

ՄԵԾ ՈՒ ԱՆՏԻՊ ՎԷՊ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

Թ.

ԲՈՒԼՈՐՈՎԻՆ ՍԻՆԱԿ

—Բարի յաջողութիւն, մրմնջեց Հանրի, ջանալով նորէն գտնել իր վերմակը:

Այս միջոցին տիկին Պոտուէն բացաւ դուռը:

—Սիւզան իբր թէ հոս կը գտնուէիր... անոր ուզածն ալ քեզի հետ խօսակցութիւն էր:

Սիւզան բացատրեց իր բարեկամուհիին, բայց զգուշացաւ անկեղծութիւն ընելէ այն գաղտնիքին նկատմամբ, զոր տիկին Պոտուէն իրեն յայտնած էր: Կապրիէլ իմացած էր Ֆրանսուազէն թէ Կասթօնի ծնողքին անիրաւախոհութեան պատճառաւ Սիւզանի ամուսնութիւնը անկարելի դարձած էր:

Կապրիէլ չատ չզարմացաւ պարոն ու տիկին Թրասիի ըմբռնքին վրայ, բայց ջանաց Սիւզանը մխիթարել եւ յուսադրել:

Քանի որ Կասթօն փորձած եւ չէր յաջողած յաղթել իր ծնողքին յամառութեան, եթէ ինք Սիւզանի տեղ ըլլար, չպիտի վարանէր իր նշանածը թոյլատրելու որ ուզած կերպով շարժի:

Առաջին անգամ չէր որ ծնողքները կը բռնադատուէին հաւանութիւն յայտնելու ամուսնական միութեան մը, որուն դէմ սկզբան կը հակառակէին իրենց բոլոր ուժով. առաջին անգամ չէր որ իրենց զաւակներուն հետ կը հաշտուէին եւ նոյն իսկ անկեղծօրէն կը սիրէին իրենց հարսը:

Իր ընկերուհիին մօտիկ ընելով, Սիւզան երկբայական ձեւով մը շարժեց գլուխը:

—Ո՛չ, ո՛չ կը մրմնջէր Սիւզան.. Այդ պարագան չատ գեղեցիկ պիտի ըլլար, բայց չեմ ուզեր հաւատալ անոր իրականութեան:

—Ինչո՞ւ կ'երեւակայես թէ այդ երիտասարդը, որուն զգացած սէրը ծանօթ է ինծի, քանի որ իմ միջոցաւ իմացար, անանկ դիւրաւ պիտի հրաժարի իր մտադրած երջանկութենէն:

—Ջանացի որ խօսքը ետ առնէ:

—Կը կարծե՞ս որ քեզի հնազանդի... Ո՛չ, ո՛չ: Հանդարտէ՛... Կասթօն քու քովդ պիտի վերադառնայ:

—Շա՞տ ալ:

—Ի՞նչ ըսել կ'ուզես:

—Մի հարցաքններ զիս, Կապրիէլ... Ընդհակառակը պիտի ըմբռնես ինչ որ հիմա անհասկնալի կը թուի քեզի:

Ցնցոյ իր բարեկամուհիին ձեռքէն բռնելով, մանկամարդ աղջիկը չարունակեց:

—Թո՛ղ իմ սիրային արկածս երբ օրինակ ծառայէ քեզի, սիրելիս... Ինէ աւելի լաւ հսկէ սրտիդ վրայ եւ թոյլ մի տար որ ինծի պէս յանկարծակիի բերեն... Մարդ չատ վիշտ կը զգայ:

—Մարդ չեմ սիրեր, ըսաւ Կապրիէլ քիչ մը չափազանց հաստատուն չեշտով, ինչ որ բացարձակ անկեղծութեան պակաս կ'ենթադրէր:

Ապահո՞վ էր մարդ չսիրելուն, թէեւ յոխորտագին կը յայտարարէր ո՛չ ոք սիրելը... իրեն համար անսովոր եղող այդ ծոյլայլեալ վրդովմունքին մէջ, մանկամարդ աղջիկը մտովի կ'ընէր այդ հարցումը, ու ո՛լ աւելի բուռն յուզում մը կ'ունենար:

Միեւնոյն ատեն մտքին առջեւ կուգար Ժիւլոյի պատկերը:

Այս վերջնոյն ընդունմարել տուած առաջարկը խայծ մը չէ՞ր միթէ: Դիրքի այդ անակնկալ փոփոխութիւնը կրնա՞ր իրականանալ:

Հակառակ այն առարկութիւններուն՝ զորս սկզբան ըրած էր Ժիւլոյի, Կապրիէլ կը զգար թէ իրեն համար սփոփանք մը պիտի ըլլար այդ միջավայրէն դուրս ելլել, ուր կը խեղդուէր այն ատենէն ի վեր երբ նոր հոգիներ պարզած էին իր առջեւ:

Իր մտած նոր շրջանակին մէջ անծանօթ զգայնութիւններ պիտի ունենար. Սիւզանի պէս իր սիրտը չպիտի տար Կասթօնի նման աւելի բարձր դասակարգի պատկանող երիտասարդի մը, եւ եթէ երբեք սիրային վէպ մը ունենար, վիշտի ու արցունքի մէջ չպիտի վերջացնէր Սիւզանի հանգոյն:

—Սիւզա՛ն, գիտես թէ ինէ լաւագոյն բարեկամուհի մը չունիս, ըսաւ Կապրիէլ իր ամէնէն աղուոր ձայնով: Եթէ երբեք կրնամ քեզի օգտակար ըլլալ արդի դժուարին պարագաներուն մէջ, ամբողջ հոգւովս պատրաստ եմ:

—Շնորհակալ եմ, Կապրիէլ, այդ խօսքերուդ համար, որոնցմէ մեծապէս զգածուած եմ:

—Եթէ քու տեղդ ըլլայի, քեզի պէս տառապէի, ապահով եղիր որ չպիտի վարանէի բարեկամուհիէ մը խնդրել ինչ լաւ ու մխիթարական բան որ կրնայ թելադրել ան:

—Վստահ եղիր որ պիտի հետեւիմ քու խորհուրդիդ, բարեկամուհիս... բայց կը տեսնես որ ամէն ինչ լմնցած է... համակերպած եմ. ալ եւս չպիտի տառապիմ:

—Կ'ապահովցնե՞ս զիս... ուրեմն կը բաժնուիմ... վաղը պիտի գամ այցելելու:

—Միատեղ պիտի երթանք, ըստ սովորութեան, այնպէս չէ՞:

Երկու մանկամարդ աղջիկները իրար ողջագուրեցին, եւ Կապրիէլ ճաշասրահ մտաւ:

—Ի՞նչ ուրեմն ի՞նչ եղաւ, հարցուց Ֆրանսուազ անձկութեամբ:

—Աւելի աղէկ է. կարծեմ թէ համակերպած է:

—Աստուած տայ, մրմնջեց Ֆրանսուազ... Ա՜հ, կը ցաւիմ որ տեղի տուի իր երեսնիի թախանձանքներուն... Տանը պիտի այցելէր կամ թողլին մէջ, որով Պ. Կասթօն Թրասի չպիտի տեսնէր զայն... Եթէ մարդ գիտնայ...

—Այո՛, պատասխանեց Կապրիէլ մելամաղձօրէն... Եթէ մարդ գիտնայ...

Յաջորդ օրը, իրիկուան, Սիւզան վերադարձած էր իր այցելութենէն. համեստ ճաշը վերջանալու վրայ էր:

Ի մեծ ուրախութիւն Ֆրանսուազի, նուազ տխուր կը տեսնէր իր հոգեզաւակը, խոհուն եւ նոյն իսկ [illegible] էր քիչ մը անփութօրէն:

Ֆրանսուազ սեղանը վերցնելու վրայ էր, երբ դրան զանգակը զարնուեցաւ:

Ֆրանսուազ գնաց բացաւ:

Կասթօն Թրասին էր:

—Տիկի՛ն, կը թոյլատրէ՞ք որ պահ մը տեսակցիմ Սիւզանի հետ:

Դժկամակող արտայայտութիւն մը տեսնուեցաւ Ֆրանսուազի աչքերուն մէջ:

—Անտարակոյս, պարոն Թրասի, ըսաւ գործաւորուհին բանաձեւօրէն կերպով... Ես ալ խոհանոցի գործերով պիտի զբաղիմ հիմա... կրնաք հոս մնալ եւ խօսակցիլ իրարու հետ...

Տիկին Պոտուէն դուրս ելաւ, չարժուածով մը Կասթօնի ցոյց տալով թիկնաթոռ մը:

Սիւզան տեղէն չէր չարժած:

Երբ դուռը գոցուեցաւ, Կասթօն մօտեցաւ անոր:

Մանկամարդ աղջիկը չատ տժգոյն էր, եւ սիրտը ուժգնօրէն կը տրոփէր:

Սիւզանի հրակէզ ձեռքը բռնեց Կասթօն.

—Սիւզան, բարի իրիկուն չե՞ք ըսեր ինծի, հարցուց Կասթօն:

—Այո՛, բարեկամս, մրմնջեց Սիւզան, թեթեւօրէն սեղմելով իրեն երկարող ձեռքը:

—Չէ՞ք սպասեր ինծի:

—Թերեւս, պատասխանեց... թէեւ...

—Խօսքերնիդ աւարտեցէք:

—Կասթօն, ալ եւս իրաւունք չունինք այսպէս իրար տեսնելու, ըսաւ Սիւզան խեղդուկ ձայնով:

(Շարունակելի)